

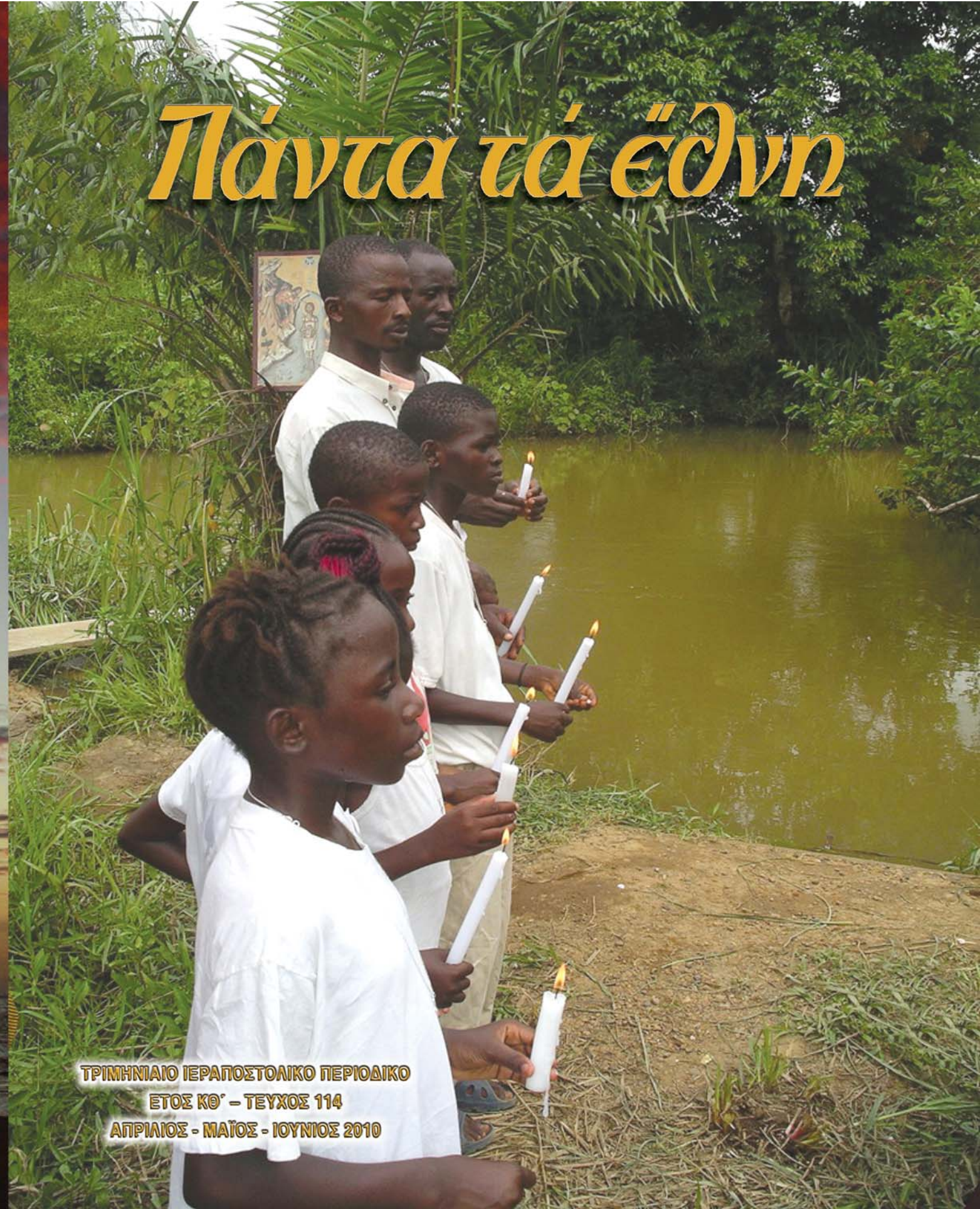
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ
 Τηλ. 210.7272.315-317, Fax 210.7272310
 ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 – Τ.Κ. 115 21 ΑΘΗΝΑ
 GREECE
 e-mail: ierapostoli@apostoliki-diakonia.gr

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
 ΤΕΛΟΣ
 Ταξ. Γραφείο
 Κ.Ε.Μ.Π.Α.
 Αριθμός Άδειας
 9

 ΕΛΤΑ
 Hellenic Post

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 1/2007 ΚΕΜΠΑ.
 ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΛΤΑ 3536

Πάντα τὰ ἔθνη

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
 ΕΤΟΣ ΚΘ' – ΤΕΥΧΟΣ 114
 ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2010

«... Ἐξ ὀνόματος τῆς Ἐκκλησίας καί διὰ τὴν Ἐκκλησίαν...»

Πρὸς
ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ
Τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς
Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
Ἰασίου 1 ΑΘΗΝΑ 115 21

Ἀγαπητοί μου
Καλημέρα

Σὰς ἔσειλα τὸ ΑΡΧΕΙΟ (Φωτογραφίες, Ἔγγραφα, Ἀλληλογραφία, κασέτες, σχετικά Βιβλία κ.λπ.) ἐνὸς Ἱεραποστόλου, πού ἐδῶ καί χρόνια εἶχε πάρει ἐντολή ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία νὰ «κηρύξει τὸ Εὐαγγέλιο πάση τῇ κτίσει» (Μάρκ. ια' 15) καί πού –δυστυχῶς– ἐκήρυξε μόνο σέ λίγες Χῶρες τῆς Ἀσίας καί τῆς Ἀφρικῆς.

Ὅπως γνωρίζετε ὁ Ἱεραπόστολος δέν εἶναι μιά αὐτονομημένη μονάδα, ἀλλὰ ἔχει Προϊσταμένους –Διοικητικούς– ἀπὸ τοὺς ὁποίους λαμβάνει ἐντολές, τίς ὁποῖες καί πρέπει νὰ ἐφαρμόσει. Κατά συ-

νέπειαν ὅ,τι κάνει δέν εἶναι μέ δική του πρωτοβουλία καί οὔτε ἐνεργεῖ «κατὰ βούλησιν», ἀλλὰ τὸ κάνει ἐξ ὀνόματος τῆς Ἐκκλησίας καί διὰ τὴν Ἐκκλησίαν.

Ὡς ἐκ τούτου ὅ,τι ἔχει σὴν κατοχὴ του καί εἶναι σχετικό μέ τὴν Ἱεραποστολή, δέν ἀνήκουν σ' αὐτόν, ἀλλὰ εἶναι κτῆμα τῆς Ἐκκλησίας καί ἐπειδὴ τὴν Ἐκκλησία (σὴν προκειμένη περίπτωση τὴ Διοίκησίν της) τὴν ἐκπροσωπεῖτε ἐσεῖς, δηλαδή τὸ Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς, γι' αὐτὸ τὸ λόγο λήβατε αὐτὸ τὸ ὑλικό. Γνωρίζω τὴν ἀνεπάρκεια τοῦ χώρου τοῦ Γραφείου σας καί τὴ στενότητά του, δέν εἶναι ὅμως πιὸ ἀνεπαρκῆς ἀπὸ τὸ Κελί ἐνὸς Μοναχοῦ, ὅπως θὰ εἶναι τὸ δικό μου, ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν.

Ἐλπίζω κάποτε νὰ ἀξιοποιηθῆ τὸ ὑλικό αὐτὸ πρὸς ὄφελος τῆς Ἱεραποστολῆς καί παρ' ὅλον ὅτι τώρα σὰς «στρίμωξα» μέσα στό Γραφεῖο σας, θὰ βρεῖτε τὸ χρόνο –μέσα στίς τόσες ἀσχολίες καί μέ τὸ ἐλάχιστο

Προσωπικό πού διαθέτετε– νὰ ἀσχοληθεῖτε καί μέ τὸ Ἀρχεῖο ἐνὸς Ἱεραποστόλου.

Τελειώνοντας θέλω νὰ εὐχαριστήσω ὅλους σας γιὰ τὴν συνεργασία πού εἶχατε μαζί μου, ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα τῆς ὑπηρεσίας μου καί ἂν σὰς στεναχώρησα –πού τὸ ἔκανα πολλῆς φορές– ζητῶ συγγνώμη καί παρακαλῶ νὰ εὐχέστε γιὰ μένα σὴ νέα μου ζωὴ.

Σὰς χαιρετῶ,
μέ εὐχές καί ἀγάπην
ὁ π. Θεόκλητος
21/6/2010

Ὅρια τῶν ἔθνῶν καί ὄρια στόν θεό

Θανάσης Ν. Παπαθανασίου

Ἀντιγράφο ἀπὸ ἓνα δημοσίευμα:

«Κάθε λαός καί κάθε ἔθνος εἶναι δεμένος μέ τὴ γενέθλια γῆ πού τοῦ παραχώρησε ὁ Δημιουργός (...). Ὁ Θεός θέλησε νὰ χωρίσει τὰ ἔθνη καί τοὺς λαούς, ἔδωσε χωριστὰ σέ κάθε ἔθνος καί σέ κάθε λαό τὴν ἰδιαίτερη κλῆση του, τὰ καθήκοντα, τὰ χαρίσματα του».

ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΔΥΣΚΟΛΟ νὰ διαπιστώσει κανεὶς ὅτι τὸ ἀπόσπασμα αὐτὸ ἐκφράζει σήμερα πολλοὺς πιστοὺς καί μπορεῖ κἀλλῆιστα νὰ προέρχεται ἀπὸ θεολογικά ἄρθρα τῶν τελευταίων δεκαετιῶν, τὰ ὁποῖα ἐπιχειροῦν νὰ ὑπερασπιστοῦν τὴν ἰδιοπροσωπία τοῦ λαοῦ μας ἀπέναντι σὴν παγκοσμιοποίηση καί ἐνάντια σὴν πολυπολιτισμικότητα. Πρὸς στήριξη, μάλιστα, τῆς ἄποψης πού ἐκφράζει τὸ παραπάνω ἀπόσπασμα, γίνεται ἐπίκληση ἐνὸς συγκεκριμένου χωρίου τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης (Δευτερονόμιο 32:8-9), τὸ ὁποῖο ὄντως ἀναφέρει ὅτι τίς διαχωριστικὲς γραμμὲς μεταξὺ τῶν διαφόρων λαῶν τίς ὄρισε ὁ ἴδιος ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος καί «ἔστησεν ὄρια ἔθνῶν».

Τὸ παραπάνω ἀπόσπασμα, ὡστόσο, προέρχεται ἀπὸ κείμενο μιᾶς ὀλιγόχρονης ἀλλοθῆς συνάφειας: τῆς Νότιας Ἀφρικῆς τὸ 1948, τὴν ἐποχὴ, δηλαδή, πού ἐδραίωνόταν τὸ ρατσιστικὸ καθεστῶς. Συγκεκριμένα, προέρχεται ἀπὸ τὴν Διακήρυξη ἐνὸς φορέα, ὁ ὁποῖος εἶχε ἀποστολή του νὰ τεκμηριῶναι θεολογικά τὸ ἀπαρτχάνι (τίς θεσμοποιημένες φυλετικὲς διακρίσεις σέ βάρος τῶν Ἀφρικανῶν) καί τὸ ὁποῖο βλασφημῶς ἔφερε τὴν ὀνομασία «Ἰνστιτοῦτο γιὰ τὴν χριστιανικὴ ἐθνικὴ ἐκπαίδευση»¹. Τὸ κέντρο βάρους τῆς Διακήρυξης βρισκόταν στό ὅτι τὴν ποικιλία τῶν ἔθνῶν δέν τὴν ἀνέφερε γιὰ νὰ τὴν

ὕμνήσει ὡς πληῖστο τῆς ἀνθρωπότητας, ἀλλὰ γὰρ νά ὑπογραμμίσαι τόν διαχωρισμό, τήν στεγανότητα κάθε ἔθνους. Τό 1948, ἀλλήλωστε, ἦταν τό ἔτος καθιέρωσης τοῦ ὄρου «ἀπαρτχάιντ», ὁ ὁποῖος σημαίνει ἀκριβῶς «διαχωρισμός», «ἄσκηση διακυβέρνησης βάσει τοῦ διαχωρισμοῦ τῶν ἀνθρώπων».

Οἱ δύο συνάφειες (τό νοτιοαφρικανικό ἀπαρτχάιντ ἀφενός καί ἡ νεοελληνική πραγματικότητα ἀφετέρου) εἶναι, βεβαίως, πολὺ διαφορετικές. Νομίζω, ὡστόσο, ὅτι τό κοινό τους σημεῖο (ἡ χρήση τοῦ βιβλικοῦ χωρίου γιά νά θεμελιωθεῖ ἡ στεγανότητα τῶν ἐθνῶν) ἀξίζει νά ἐξεταστεῖ περαιτέρω.

Τό πληῖρες χωρίο τοῦ Δευτερονομίου (τό ὁποῖο πράγματι θεωρεῖται κλασικό σημεῖο τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ὅσον ἀφορᾷ τόν ἐκ Θεοῦ διαχωρισμό τῶν ἐθνῶν²), ἔχει ὡς ἐξῆς: «Ὅτε διεμέριζεν ὁ ὕψιστος ἔθνη, ὡς διέσπειρεν υἱοῦς Ἀδάμ, ἔστησεν ὄρια ἐθνῶν κατὰ ἀριθμόν ἀγγέλων θεοῦ, καί ἐγένηθη μερίς κυρίου λαός αὐτοῦ Ἰακώβ, σχοίνισμα κληρονομίας αὐτοῦ Ἰσραήλ». Δηλαδή: «Ὅταν διεμέριζε ὁ Ὑψιστος τά ἔθνη, τότε πού διέσπειρε τοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἀδάμ, ἔθεσε ὄρια στά ἔθνη σύμφωνα μέ τόν ἀριθμό τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ. Καί τό μερίδιο τοῦ Κυρίου ἦταν ὁ λαός Του ὁ Ἰακώβ, κληρονομία Του ὁ Ἰσραήλ»³. Ὅταν τό ρατσιστικό καθεστῶς τῆς Νότιας Ἀφρικῆς ἐπικαλοῦνταν τό χωρίο αὐτό, ἀφενός νοοῦσε τόν ἑαυτό του ὡς τόν ἐκλεκτό λαό, καί ἀφετέρου διεκήρυττε τήν ἀντίθεσή του στό ὄραμα τῆς ἀνθρωπότητας ὡς μιᾶς οἰκογένειας. «Ἐφόσον ὁ Θεός διεμέρισε τά ἔθνη», ἔλεγε τό καθεστῶς, «τότε κανένας ἀνθρώπος δέν ἔχει τό δικαίωμα νά τά ἐνώσει»⁴.

Ἄρκετοί σταματοῦν ἐδῶ. Ὡστόσο, χρειάζεται νά προχωρήσουμε παραπέρα. Τό χωρίο αὐτό τοῦ Δευτερονομίου βρίσκεται κάπως καί στήν Καινή Διαθήκη, καί δὴ στήν περίφημη ὁμιλία τοῦ ἀποστόλου Παύλου στήν Ἀθήνα, πράγμα πού, προφανῶς, σημαίνει ὅτι ἡ χρήση του ἀπό τόν Παῦλο μπορεῖ νά μᾶς βοηθήσει στήν ἐρμηνεία του. Εἶπα «βρίσκεται κάπως», διότι ὁ ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν

δέν τό παρέθεσε αὐτούσιο, ἀλλὰ μέ τρόπο πού ἔχει ἐξαιρετικό ἐνδιαφέρον. Συγκεκριμένα, εἶπε στοὺς Ἀθηναίους τά ἐξῆς: «Ἐποίησε (ὁ Θεός) ... ἐξ ἑνός αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν ἐπὶ πᾶν τό πρόσωπον τῆς γῆς, ὀρίσας προστεταγμένους καιρούς καί τὰς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν». Δηλαδή: «Ἀπό ἕναν ἄνθρωπο ἔκανε ὅλα τά ἔθνη τῶν ἀνθρώπων γιά νά κατοικοῦν πάνω σ' ὅλη τή γῆ, καί ὄρισε πόσον καιρό θά ὑπάρχουν καί σέ ποιά σύνορα θά κατοικοῦν» (Πράξ. 17:26).

Τό πρῶτο πού πρέπει νά προσέξουμε, εἶναι ὅτι ὁ Παῦλος παραλείπει τή φράση περί τοῦ ὅτι ἕνας μόνο λαός εἶναι ὁ λαός τοῦ Θεοῦ. Δεύτερον, τήν ποικιλία τῶν ἐθνῶν δέν τήν συνέδεσε μέ τήν ἔννοια τῆς στεγανότητάς τους, ἀλλὰ μέ τήν ἔννοια τῆς κοινῆς καταγωγῆς ὅλων τῶν ἀνθρώπων καί ἄρα τῆς μεταξύ τους συγγένειας. Εἶναι ἐξαιρετικά ἐνδιαφέρον νά καταλάβουμε τί ἀκριβῶς ἐπιχείρησε μ' αὐτόν τόν χειρισμό τοῦ ὁ Παῦλος: Ἐσκῆσε οὐσιαστικά κριτική στοὺς Ἀθηναίους, οἱ ὁποῖοι πίστευαν ὅτι ἦταν αὐτόχθονες, ἀναδυθέντες ἀπό τό ἔδαφος τῆς Ἀττικῆς⁵, καί μάλιστα χλεύαζαν ὅσους φιλοσόφους τοῖμοῦσαν νά ψελλίσουν τό ἀντίθετο⁶. Ὁ Παῦλος, συνεπῶς, ἀπέναντι σέ μιᾶ πεποίθηση περί στεγανότητας τῆς ἐθνικῆς ταυτότητας, ἔδωσε μαρτυρία ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι ὁμαίμα ἀδέλφια, πράγμα πού ἀλλήλωστε ἔκανε καί σέ ἄλλες εὐκαιρίες (Ρωμ. 5:12-19, Α' Κορ. 15:45-49). Ἡ διατύπωση, μάλιστα, «πᾶν ἔθνος», ἡ ὁποία βρίσκεται στόν λόγον τοῦ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, χρησιμοποιεῖται καί σέ ἄλλα σημεία τῶν Πράξεων, πάντα γιά νά σημάνει τήν κλήση πού ἀπευθύνει ὁ Θεός πρὸς ὅλους τοὺς λαούς κι ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἀδιάκριτα, δίχως νά ἐμποδίζεται ἀπό τήν ιδιοπροσωπία κάθε λαοῦ (2:5, 10:35, 14:16).

Τῆ βιβλική ἰδέα ὅτι γιά τή φροντίδα κάθε λαοῦ, ἀλλὰ καί κάθε ἀνθρώπου, ὁ Θεός ἔχει ὀρίσει ἕναν ἄγγελον, οἱ ἐκκλησιαστικοὶ Πατέρες καί συγγραφεῖς τῆ γνωρίζουν καί τήν ἐπαναλαμβάνουν. Τό ἐνδιαφέρον ἐδῶ, ὅμως, εἶναι ὅτι ἡ ἐκκλησιαστική συνείδηση αὐτό δέν τό βλέπει ὑπό τήν προοπτική

τῆς αὐτάρκειας κάθε λαοῦ, ἀλλὰ ὑπό τήν προοπτική τῆς κοινῆς σωτηρίας. Ἔτσι, οἱ Πατέρες τονίζουν ιδιαίτερα τόν ρόλον τῶν ἐν λόγῳ ἀγγέλων ὡς διακόνων τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου τοῦ Θεοῦ⁷. Κάθε πολιτισμική συνάφεια, δηλαδή, δύναται νά λειτουργήσει ὡς ὑποδοχέας τῆς ἀλήθειας ἢ καί ὡς σπερματικός μάρτυρας τῆς δέν ἀποτελεῖ, ὅμως, ἀλήθεια καθεαυτήν. Δίχως αὐτή τήν προοπτική, αὐτό πού ἀπομένει εἶναι μιᾶ νεοπαγανιστική, μιᾶ πολυθεϊστική λογική, ἡ ὁποία δέν δίνει προτεραιότητα οὔτε στήν ἐνότητα τῆς ἀνθρωπότητας, οὔτε στή μιᾶ ἀλήθεια γιά ὅλους, ἀλλὰ ἀπολυτοποιεῖ τό ἐπί μέρους καί νοεῖ κάθε λαό ὡς αὐτόνομο μέγεθος, στή δική του μοίρα καί μέ τοὺς δικούς του θεοὺς⁸. Κάτι ἀντίθετο, δηλαδή, ἀπό ὅ,τι δηλώνει τό κοντάκιον τῆς Πεντηκοστῆς, γιά τό ὁποῖο οἱ περισσότεροι ἀγνοοῦμε ὅτι, σύν τοῖς ἄλλοις, ὑπομνηματίζει τό προαναφερθέν χωρίο τοῦ Δευτερονομίου, λέγοντας: «Ὅτε καταβάς τὰς γλώσσας συνέχεε,

διεμέριζεν ἔθνη ὁ Ὑψιστος. Ὅτε τοῦ πυρός τὰς γλώσσας διένειμεν, εἰς ἐνότητα πάντας, ἐκάλεσε!»!

Εἶναι, ἐλπίζω, περιττό νά διευκρινιστεῖ ἐδῶ ὅτι ἡ ἐνότητα γιά τήν ὁποία μιλεῖ ἡ Ἐκκλησία, δέν εἶναι ὁ πολιτικοῦς ἱμπεριαλισμός, ἀλλὰ ἡ οἰκουμενικότητα τῆς ἀγάπης καί τῆς ἐλευθερίας. Εἶναι λάθος νά πιστεύεται ὅτι ἡ ἀπάντηση στόν κάθε ἱμπεριαλισμό (πολιτικό, θρησκευτικό, πολιτισμικό κ.λπ.) εἶναι ἡ αὐτάρκεια τῶν ἐπὶ μέρους συναφειῶν. Ἄν κανεὶς καταστήσει βασικό κριτήριό του αὐτή τήν αὐτάρκεια, τότε θά βρεθεῖ στή σχιζοειδή θέση νά νομιμοποιεῖ αὐτό τό ὁποῖο ὑποτίθεται ὅτι ἀντιμάχεται! Νά νομιμοποιεῖ, δηλαδή, τόν πολιτικοῦ ἱμπεριαλισμό, ἂν αὐτός ἀποτελεῖ παράδοση καί πρακτική κάποιος ἐπὶ μέρους συνάφειας! Γιά τόν χριστιανό, ἡ ραχοκοκαλιά τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐμπειρίας εἶναι ἡ πίστη ὅτι ἡ ἀγάπη καί ἡ ἐλευθερία εἶναι πνοή τοῦ ἐνός, ὑπερπολύτεχνου Πατέρα, καί τιμητὴν πανανθρώπινα.

Σημειώσεις:

1. Βλ. Jacques Derrida, *Ἡ τελευταία λέξη τοῦ ρατσισμοῦ* (μτφρ. Χ. Γ. Λάζος), ἐκδ. Ἄγρα, Ἀθήνα (1992), σ. 23.
2. F. F. Bruce, *The Acts of the Apostles. Greek Text with Introduction and Commentary*, Eerdmans, Grand Rapids 1990³, σ.383. Συναφή εἶναι καί τὰ χωρία Δανιήλ 10: 13, 20-21, 12:1, Σοφ. Σειρ. 17:18.
3. Τό χωρίο ἔχει διαφορετικές γραφές στό ἐβραϊκό πρωτότυπο καί στήν ἐλληνική μετάφραση τῶν Ὁ' καί, συνεπῶς, ἐπιδέχεται διαφορετικές νεοελληνικές μεταφράσεις. Παραθέσαμε τή μετάφραση τοῦ μητρ. Ἱερεμία Φούντα (*Δευτερονόμιο. Κείμενο, μετάφραση, ἀνάλυση, σχόλια*, ἐκδ. Ἀποστολική Διακονία, Ἀθήνα 2007, σ. 235), διότι ὑπ' αὐτή τήν ἐκδοχή (τῶν Ὁ') εἶναι κυρίως γνωστό καί χρησιμοποιεῖται. Ἡ μετάφραση ἀπό τό ἐβραϊκό πρωτότυπο (βλ. *Ἡ Παλαιά Διαθήκη. Μετάφραση ἀπό τὰ πρωτότυπα κείμενα*, ἐκδ. Ἑλληνικῆς Βιβλικῆς Ἑταιρίας, Ἀθήνα 1997) ἔχει ὡς ἐξῆς: «Ὅταν ἔδινε ὁ Ὑψιστος στό κάθε ἔθνος τή χώρα του, ὅταν χώριζε τοὺς ἀνθρώπους, τῶν λαῶν τὰ σύνορα τὰ ὄρισε ἀνάλογα μέ τοὺς θεοὺς τους. Ἀλλὰ μερίδιο κράτησε δικό του, τό λαό τοῦ Ἰσραήλ, καί πῆρε αὐτός στήν προστασία του τοῦ Ἰακώβ τοὺς ἀπογόνους». Ἐδῶ ἀποτυπώνεται ἡ κυρίαρχη στόν ἀρχαῖο κόσμο σύνδεση τόπων καί θεῶν, γιά τήν ὁποία θά μιλήσουμε παρακάτω. Ὑπάρχουν καί οἱ γραφές «υἱῶν Ἰσραήλ» ἢ «υἱῶν Θεοῦ», ἀντὶ «ἀγγέλων Θεοῦ»· βλ. Σωτήριος Σ. Δεσπότης, *Ὁ Παῦλος στήν Ἀθήνα*, ἐκδ. Ἄθως, Ἀθήνα 2009, σ. 314.
4. Esias E. Meyer, *The Jubilee in Leviticus 25. A Theological Ethical Interpretation from a South African Perspective*, Lit Verlag, Münster 2005, σ. 43.
5. Βλ. F. F. Bruce, *The Acts of the Apostles. Greek Text with Introduction and Commentary*, Eerdmans, Grand Rapids 1990³, σ. 382.
6. Δεσπότης, ὁ.π., σ. 307. Ἐκεῖ ἐνδελεχῆς ἀνάλυση ὅλης τῆς συνάφειας.
7. Βλ. Ἡλίας Βουληγαράκης, «Οἱ ἄγγελοι καί ἡ ἱεραποστολή», *Πάντα τά ἔθνη* 31 (1989), σσ. 23-24.
8. Πρβλ. τό κείμενό μου «Μεταμοντέρνα ἀναβίωση τῆς πολυθεΐας ἐν ὀνόματι τῆς χριστιανικῆς ἐμμονῆς στήν πίστη τῶν πατέρων; Μιᾶ ἀντίφαση τῆς σύγχρονης ἐκκλησιαστικῆς μας πραγματικότητας», στό περιοδικό *Πάντα τά ἔθνη* 108 (2008), σσ. 3-7.

Νύξεις περί τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῶν ἔθνῶν τῆς Ἀφρικῆς στήν ἀποστολική διάσταση τῆς ὀρθοδόξου πραγματικότητας τοῦ σήμερα

Ἐπισκόπου Γρηγορίου
Μητροπολίτου Καμερούν

Προλογικό σημείωμα

Πολύς ὁ λόγος περί τῆς Ἱεραποστολῆς σά ἔθνη τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἐν τούτοις παραμένει ἄγνωστη καί σάν προσπάθεια, ἀλλή καί σάν ἐκκλησιαστική διάσταση.

Βέβαια, διάγουμε μιά ἐποχή, ὅπου συζητοῦμε περί τῆς Ἐκκλησίας καί τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ φρονήματος γενικότερα καί παρ' ὅλες τίς συζητήσεις, ἐκδόσεις, συνέδρια, συμπόσια, δημοσιεύματα τό θέμα ἔχει ἀγγίξει πολύ κόσμο στόν στενό κύκλω τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλή οὐσιαστικά παραμένει ἄγνωστο στόν εὐρύτερο ἐκκλησιαστικό χώρο.

Ἔτσι, ἀποστολολογικῶς πάσχομε.

Ὁ Μητροπολίτης Διοκλείας κ. Κλήσιος, ἀπό τοῦς κορυφαίους θεολόγους τῆς ἐποχῆς μας, σέ κάποιο συνέδριο χαρακτήρισε τόν 21ο αἰῶνα ὅτι θά εἶναι ὁ αἰῶνας πού θά συνεχιστεῖ ἡ περί Ἐκκλησίας συζήτηση καί θά τεθεῖ τό περί ἀνθρώπου ἐρώτημα.

Θά ἀποτολμοῦσα νά πῶ ὅτι ἴσως εἶναι καιρός τόν 21ο αἰῶνα νά δεῖ ἡ Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία τό θέμα τῆς Ἱεραποστολῆς ταυτόχρονα στήν εὐαγγελική καί Ἐκκλησιολογική του διάσταση.

Εὐρισκόμενος στόν Ἱεραποστολικό Ἀγρό τῆς Κεντρικῆς Ἀφρικῆς, ὡς Ἐπίσκοπος τῆς θεοσώστου Μητροπόλεως Καμερούν τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικῆς, θά ἀποτολήσω νά καταγράψω μέ μιά λογική σειρά κάποια σημεία καί κάποιες σκέψεις γιά τήν Ὀρθόδοξη Ἱεραποστολή, ἔχοντας ἐπίγνωση γιά τό ἐλάχιστον τῆς ἐμπειρίας μου (ἡ ὁποία ὁμως πιστεύω ὅτι εἶναι οὐσιαστική, διότι σμιλεῖται στήν πρώτη γραμμή) καί γνωρίζοντας ὅτι, μεγάλες προσωπικότητες τῆς Ὀρθοδόξου Ἱεραποστολῆς πολλή ἔτη πρό ἐμοῦ ἔχουν κατά καιρούς θέσει παρόμοια ζητήματα, τά ὁποία θεωρῶ ὅτι ἔμειναν σιωπηλά, ἀνέγγιχτα, ἀναπάντητα! Ἐπίσης, πολλοί Ἱεραπόστολοι μέ πολλυετή πείρα στοῦς Ἱεραποστολικούς Ἀγρούς, ἐσιώπησαν καί ἕως σήμερα αὐτή ἡ σιωπή τους, βοᾷ ἀπό τῶν τάφων των, ὡς δείγμα τῆς σοφίας, πού τοῦς διέκρινε καί εἰς ἔλεγχον τῶν κωφευόντων ἢ ἀδυνατούντων νά ἀκούσουν ἢ νά δοῦν τήν ἐκκλησιαστική διάσταση τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῶν ἔθνῶν.

Πάντα τά ἔθνη

1. Εὐαγγέλιο Ἐκκλησία

Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ διακηρύττει ἀενάως «ἐγώ εἰμί ἡ ὁδός, καί ἡ ἀλήθεια καί ἡ ζωή...» (Ἰω. 14,6), «ὁ δειχόμενος ἐμέ δέχεται τόν ἀποστείλαντά με» (Ματθ. 10,40).

Ἀποκάλυψη τῆς Ἀληθείας, τρόπος ζωῆς καί ποιότητα ζωῆς προσφέρονται καί κινούνται παράλληλα μέ τήν ὑπαρξή μας καί τήν ἐπιθυμία τῆς νά ὑπάρχει καί νά προσδιορισθεῖ ἀπέναντι στό Πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Εἰδοποιός καί μοναδική διαφορά κάθε ὁμάδος ἀνθρώπων καί κάθε κοινότητος μέ τήν Ἐκκλησία εἶναι τό Πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ἐληθόντος, τοῦ Ὑπάρχοντος, τοῦ Ἐρχομένου...

Ἡ Ἐκκλησία καί τά μέλη Της συνδέονται μεταξύ τους καί μέ τόν Λόγο τοῦ Θεοῦ διά τῆς κοινῆς πίστεως καί ἀγάπης. Ἐξέρχονται δέ, στόν κόσμο τῶν ἀνθρώπων δι' αὐτῆς τῆς πίστεως, ἡ ὁποία γεννᾷ τήν ἀγάπη διά τοῦς ἀγαπηθέντας ὑπό τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀγάπης πού ἔφθασε ἕως θανάτου «θανάτου δέ σταυροῦ» (Φιλιπ. 2,8), ἀλλή καί διά τῆς ἐλπίδος τῆς ἐπηγγελίμενης Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν.

Ἔτσι, ἡ Ἐκκλησία πορεύεται μέσα στόν κόσμο καί ὡς «μικρά ζύμη» προσπαθεῖ νά ζυμώσει τόν κόσμο διά τῆς μόνης ὁδοῦ, τοῦ «Ἐκκλησιαστικῶς ὑπάρχειν» σέ σχέση μέ τόν Ἰησοῦν Χριστόν, Υἱόν καί Λόγον τοῦ Θεοῦ.

Πάντα τά ἔθνη

Ἡ ἀπόλυτη ταύτιση τῶν πιστῶν μέ τό εὐαγγέλιο τοῦ καθορίζει τήν γνησιότητα, ἢ ὄχι, κάθε Κοινότητος πιστευόντων εἰς Αὐτόν.

Ἡ ἐρμηνεία τοῦ εὐαγγελίου ἀπό τοῦς ἐργάτες τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ καθορίζει, κατά τόν Ἅγιο Ἰωάννη τῆς Κλίμακος, τέσσερα εἶδη ποιμένων καί κατ' ἐπέκταση τέσσερα εἶδη ποιμνιομένων. Καί τά τέσσερα εἶδη ποιμένων καί ποιμνιομένων σώζουν καί σώζονται μέ κάθε εἶδος ἐρμηνείας.

Ἡ ἀπολυτοποίηση ἢ ἡ ἀπορριψη ἑνός ἢ περισσοτέρων εἰδῶν ποιμένων καί ποιμνιομένων ἀποτελεῖ «σημεῖον πτώσεως ἢ ἀναστάσεως» καί συγχρόνως ἀμφιλογία ἀπάδουσα τοῦ ἰδίου τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ καί ἄγνοια τοῦ λόγου ὑπάρξεως τῆς Ἐκκλησίας ἀπό μέρους τῶν ἀπολυτοποιούντων ἢ ἀπορριπτόντων τόν ἕνα ἢ τόν ἄλλο τρόπο ποιμανσης.

Κατά τόν τῆς Κλίμακος, Ἰωάννην, ὑπάρχουν:

α) οἱ ἐρμηνεύοντες τόν Λόγο τοῦ Θεοῦ μέ βασική ἀρχή ὅτι, ὁ Θεός εἶναι «φόβος μέγας»,

β) οἱ ἐρμηνεύοντες ὅτι, ὁ Θεός εἶναι καί φόβος καί ἀγάπη, ἀλλή ὄχι τόση ἀγάπη ἰκανή νά «βάλῃ ἔξω τόν φόβον» (Α' Ἰω. 4,18),

γ) οἱ ἐρμηνεύοντες ὅτι, ὁ Θεός εἶναι μόνον Ἀγάπη, καί δ) οἱ ἐρμηνεύοντες ὅτι, ὁ Θεός εἶναι ἕνας ἐκστατικός Ἐρωτας «βάλλων ἔξω καί τόν φόβον καί τήν ἀγάπην».

Ἡ πρό εἰκοσαετίας ἀρξαμένη «θεολογική» συζήτηση περί «Θεοῦ ἔρωτος –εραστοῦ– ἐρωμένου καί ἀνθρώπου ἐρώντος Αὐτόν καί ἐρωμένου ὑπ' Αὐτοῦ» ἔδειξε τήν ἀνωριμότητα τῶν πολλῶν, πού ἐφάνη ὡς «πτώσις», ἀλλή καί τήν ἀνετοιμότητα πολλῶν ἄλλων νά ἀναστηθοῦν.

Ἔτσι, ἡ προφητικότητα τῆς διακρίσεως τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Κλίμακος σώζει ἀκόμα τήν κατάσταση ὅταν κατ' οὐσία μᾶς ἰλεγε: «ζήτησε ποιμένα κατά τήν ὑπαρξίν σου καί ὄχι κατά τήν ψυχολογική σου ἀνάγκη» (σέ πολύ ἐλεύθερη ἐρμηνεία). Καί οἱ τέσσερις ἐρμηνεῖες παραμένουν σωτήριες καί λυτρωτικές γιά τόν κόσμο πού ζητεῖ νά ζυμωθεῖ, ν' ἀλλάξει, ν' ἀπελευθερωθεῖ, νά μετασχεῖ ἑνός ἀναγεννημένου κόσμου, ὁ ὁποῖος θά πορεύεται –καί ἤδη πορεύεται– πρός τά Ἐσχατα τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν.

2. Τό Κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου

Ὁ Λόγος τοῦ Κυρίου, τό Εὐαγγέλιο τῆς Σωτηρίας ἐμπεριέχει ἀναπόσπαστα τόν Λόγο περί τοῦ Εὐαγγελίου, περί τῆς Σωτηρίας ἡ ὁποία εἶναι ἀναπόσπαστη τοῦ Προσώπου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Κύριο καί πρωταρχικό μέσο γιά τήν μετάδοση τοῦ Λόγου τοῦ Εὐαγγελίου, ὁ ἀνθρώπινος λόγος. Ἡ παράλληλη πορεία τῆς Ἐκκλησίας μέ τήν Ἱστορία τοῦ κόσμου γεννᾷ τήν ἀνάγκη ἐξευρέσεως μιᾶς γλώσσας γιά τόν ἀνθρώπινο λόγο περί τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ δηλαδή, γιά τό κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου στό ἐκάστοτε ἱστορικό παρόν.

Ἔτσι, δημιουργεῖται ἡ ἀνάγκη (πλησθή ἢ ὄχι, αὐτό θά κριθεῖ πολὺ ἀργότερα), ὁ λόγος περί τοῦ Εὐαγγελίου, ἡ «γλώσσα τοῦ κηρύγματος» νά ἀκολουθεῖ τήν Ἱστορία καί νά ἐμπνέεται ἀπό τήν παροδικότητα τῆς ἀενάου ἀνακυκλώσεως παλαιῶν καί νέων, ἱστορικῶν καί μὴ γεγονότων.

Βέβαια, σέ ὅποιο σημεῖο τῆς Ἱστορίας καί νά ἐστιᾶσουμε τήν προσοχή μας, ὁ Λόγος τοῦ Εὐαγγελίου μιλά γιά τήν Πίστη, τήν Ἀγάπη, τήν Ἐλπίδα καί τήν Ἐρχομένη καί ἤδη παρούσα Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν, ἡ ὁποία ταυτόχρονα «ἐντός ὑμῶν ἐστί» (Λουκ. 17,21). Αὐτό ἀκριβῶς τό «ἐντός ὑμῶν», ἄν καί ἀποτελεῖ ἀντινομία τῶν ἀρχῶν τῆς Ἱστορίας, ἡ ὁποία καταγράφεται πάντα ἰδιοτελῶς καί σκοπίμως ἀπό τοὺς νικητές αὐτοῦ τοῦ κόσμου, ἐν τούτοις ἀποτελεῖ τόν μόνιμο πειρασμό τῶν κηρύκων τοῦ Εὐαγγελίου καί τῆς «ἐρχομένης Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν».

Ἄρα, τό κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου κινδυνεύει πάντα νά ἐκπέσει στόν πειρασμό τῶν «ἱστορικῶν καί ψυχολογικῶν ἀναγκῶν», οἱ ὁποῖες γέννησαν καί θά γεννοῦν παντοῦ καί πάντα τήν πληθώρα τῶν χριστιανικῶν αἰρέσεων.

Ἄν ὁ γνώμονας τοῦ κηρύγματος καί τό κέντρο του δέν εἶναι τό Πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τότε μᾶλλον μιλάμε γιά τό πῶς θά θέλαμε νά εἶναι ὁ Θεῖος ἀνθρώπος! Γιά τήν προσωπική μας, δηλαδή, ἰδέα καί ἄποψη περί τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τήν ὁποία μᾶλλον κάποια ψυχολογική μας ἀνάγκη τήν ἔχει γεννήσει, τήν ἔχει θρέψει, τήν ἔχει θεριέψει, χαρίζοντάς μας μιᾶ ψυχολογική κάλυψη γιά ὅσα δέν μπορέσαμε νά ἀκούσουμε ἀπό τόν Λόγο τοῦ Θεοῦ ἢ ἠθελημένα ὑποτιμήσαμε.

Γι' αὐτό καί δέν μπορούμε νά συλλάβουμε ποτέ ὅτι, «οὐ πάντες χωροῦσι τόν λόγον τοῦτον, ἀλλ' οἷς δέδοται» (Ματθ. 19,11). Καί βέβαια εἶναι εὐκόλο νά διακρίνεις τόν κήρυκα τοῦ Εὐαγγελίου ἀπό τόν κήρυκα τῆς ψυχολογικῆς –(του)– ἀνάγκης. Θά ἠλέγαμε ὅτι ὁ μὲν πρῶτος μιλάει (στό σήμερα) μιᾶ ἀκατανόητη γλώσσα, ἐνῶ ὁ δεῦτερος συγκινεῖ, διότι δημιουργεῖ «συναισθήματα».

Τώρα ἂν αὐτά τά συναισθήματα τά βαπτίσουμε «θρησκευτικά» ἢ «ψυχολογικά», μικρή θά εἶναι ἡ διαφορά.

Ἡ γλώσσα τῶν Προφητῶν εἶναι ἓνα συνεχές μάθημα γιά τό κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου. Ἐμπεριέχει μιᾶ «ἐλευθερία», ἡ ὁποία εἶναι πολλῆς –τίς περισσότερες– φορές ἀκατανόητη, ὅπως καί οἱ ἴδιοι οἱ Προφῆτες καί τά πάθη τους ἀπό τόν «ἐκλεκτό τοῦ Κυρίου Λαό».

Ἐλευθερία ἐκ τῆς Ἀποκαλύψεως ποιοῦ;

Τοῦ ἰδίου Λόγου τοῦ Θεοῦ, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ!!!

Αὐτό τό συστατικό λείπει ἀπό τόν λόγο τῶν περισσότερων κηρύκων, πού πασχίζουν νά γίνουν κατανοητοί ἢ ἀγωνιοῦν ἂν ἐγιναν κατανοητοί, ὡσάν ἡ πίστη νά ἦταν ἢ νά εἶναι ἓνα νοητικό ἢ διανοητικό κατόρθωμα συγκεκριμένης διεργασίας καί ἐπεξεργασίας.

Ὁ λόγος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἐμπεριέχει τή «δυναμική τῆς ἀποκαλύψεως» τοῦ διωκομένου ὑπ' αὐτοῦ, Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῆς ὁποίας ἔτυχε στόν δρόμο τῆς Δαμασκοῦ.

Ἔρχεται ὁμως, νά μιλήσει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος σέ ἤδη πρωτοργανωμένες Κοινότητες ἢ σέ ὑπό διοργάνωση Κοινότητες. Γι' αὐτό καί οὐσιαστικά ἀναδιοργανώνει μέ τόν λόγο του τίς ἐκκλησιαστικές Κοινότητες, οἱ ὁποῖες ἤδη εἶχαν πρωτοσυσταθεῖ πάνω καί μέσα σέ ἓνα ρωμαϊκό σύστημα ἄψογης ὀργανώσεως καί ἀφομοιωτικῆς δυνάμεως –οὐ τῆς τυχούσης– μέ ἐμφανή ἐπάνω τους τά σημεῖα τῶν διωγμῶν. Οἱ ὁποῖοι διωγμοί κατά τῶν ἐκκλησιαστικῶν Κοινοτήτων ἐγιναν κυρίως, ἐπειδή ἐθίγετο ἀπό τόν Χριστιανισμό ἡ θεϊκότης τοῦ Ρωμαίου Αὐτοκράτορος, καί τοιοῦτοτρόπως ἐβάλλετο αὐτό τό ἴδιο τό συγγόν σύστημα τῆς ἱεραρχήσεως-ἐξουσιασμοῦ τῶν πάντων μέ τό συγκεκριμένο καί ἀπάνθρωπο τρόπο πειθαρχίας ἐκ μέρους τῆς Ρωμαϊκῆς ἐξουσίας.

Ἄλλὰ καί πάλιν σέ πολλὰ σημεῖα γίνεται εὐκόλως κατανοητό ὅτι, ὁ Ἀπόστολος Παῦλος πικραίνεται, ὅταν συναντᾷ μέσα στό Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας τήν ἔλληψη τῆς δυναμικῆς, πού ἔχει ἡ Ἀποκάλυψις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία δυναμική καί συνῆχε τήν ὑπαρξή Του.

Στόν Λόγο τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας ὑπάρχει ἐπίσης, αὐτή ἡ δυναμική τῆς Ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ καί βεβαίως ἡ διά τοῦ κηρύγματος τῶν

ἐρμηνεῖα τοῦ Εὐαγγελίου, τήν ὁποία μετέδωσαν, θά παραμένει ἀκατανόητη, ἂν ἀγνοηθοῦν τά συναξάρια τους, ὁ τρόπος τῆς ζωῆς τους. Αὐτό τό κύριο συστατικό θά πρέπει πρωτίστως νά περιέχει καί ὁ λόγος τῶν Ἱεραποστόλων. Γιατί τί ἔχω νά δώσω πέραν τῆς ἐλπίδος τῆς πίστεως καί τῆς ἀγάπης τῆς πίστεως σέ ἀνθρώπους πού λόγοι καί δαιμονικά συμφέροντα κάνουν τό πᾶν γιά νά μὴν ἀνθίσει ποτέ ἐλπίδα στή ζωή τους;

3. Κλήσις τῶν Ἐργατῶν τοῦ Εὐαγγελίου

Στήν παραβολή τῶν ἐργατῶν (πρβλ. Ματθ. 20,1-16) ὁ ἴδιος ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ ὁμιλεῖ γιά ἓνα «ἀγρό», γιά «ἐργάτας» αὐτοῦ τοῦ ἀγροῦ, γιά «ἐργασία» στά ὄρια αὐτοῦ τοῦ ἀγροῦ. Καί προφανῶς αὐτή ἡ ἐργασία χρειάζεται χέρια πολλὰ, διότι ἀκόμα καί τήν ἐνδεκάτη ὥρα ὁ ἴδιος βλέπει τίς ἀνάγκες καί προσκαλεῖ καί ἄλλους ἐργάτες.

Κριτήριο γιά τήν ἐπιλογή τῶν ἐργατῶν δέν ὑπάρχει. Δέν ἔδωσε ἐντολή νά ἐπιλέξουν ἐργάτες μέ κριτήρια π.χ. σωματικῆς δυνάμεως, ἢ ἐξειδικευμένης γνώσεως, ἀλλὰ ἀπλᾶ ζήτησε ἐργάτες. Ζήτησε, δηλα-

δή, τό ἐλάχιστο προσόν, τή «συναίσθηση καί τήν ἀποδοχή ὅτι εἶναι ἐργάτες». Αὐτό σέ ἀντιπαραβολή μέ τήν παραβολή τῶν ἐργατῶν τοῦ Ἀμπελώνος, οἱ ὁποῖοι μετεπήδησαν ἀπό τήν τάξη τῶν ἐργατῶν στήν κατάσταση τῆς κυριότητος τοῦ Ἀμπελώνος, μπορεῖ νά μᾶς ἀποκαλύψει τή σημαντικότητα τῆς «συναίσθησεως τῆς θέσεως τοῦ ἐργάτου».

Ἀκόμα κι ὅταν ἡ ἀναμονή μιᾶς αὐξημένης ἀποδοχῆς διά τοὺς «βαστάξαντας τόν κόπο καί τόν καύσωνα τῆς ἡμέρας» (Ματθ. 20,13) ἐργάτες ἴσως προμηνύει μιᾶ ἀπώλεια αὐτῆς τῆς συναίσθησεως τοῦ

ἐργάτου, ὁ Κύριος τοῦ Ἀγροῦ εἶναι ἐντελῶς κάθετος καί βάζει τά πράγματα στή θέση τους μέ ἓνα λόγο καί μόνον. Δηλαδή ὑπογραμμίζει τοὺς ρόλους τοῦ καθενός.

Ἄς ἀναλογισθοῦμε ὅτι, τό ἴδιο ἔκανε καί μέ τήν Μητέρα Του ὁ Κύριος ὀριοθετώντας Τὴν μέ τό περίφημο: «Τί ἐμοί καί σοί γύναι;» (Ἰω. 2,4) στόν Γάμο τῆς Κανά! Τότε μπορούμε νά δοῦμε καλύτερα τήν σημαντικότητα τῆς συναίσθησεως τοῦ ἐργάτου γιά τήν ἀξία τῆς ἐργασίας

στόν Ἄγγρον τοῦ Κυρίου. Αὐτή ἡ συναίσθησις εἶναι τό μόνο μέσο γιά νά διατηρηθεῖ ἡ σχέση τῆς «κλήσεως» ἀπό τόν Κύριο τοῦ Ἄγγρου.

Ἡ κλήσις βέβαια γιά ἐργασία στόν Εὐαγγελικό Ἄγγρο ὑπονοεῖ ὅτι κανείς πρέπει νά εἰσέλθῃ μέσα σέ μιὰ ἱεραρχία, τή συνεργασία μέ αὐτήν τήν ἱεραρχία, ἀλλῆ καί μέ τοὺς ἄλλοιους ἐργάτες γιά τήν ἁρμονική ἐπίτευξη τοῦ ἐπιθυμητοῦ ἀποτελέσματος. Σημαίνει ὅτι δέν μπορεῖ αυτόνομος καί αὐτοδέσποτος νά προχωρήσει, ἀλλῆ νά ἀναδεχθεῖ τόν ἐλαφρόν τοῦ Κυρίου ζυγόν (πρβλ. Ματθ. 11,30).

Σέ κάθε ἱστορική περίοδο ἡ «κλήσις πρὸς ἐργασία» καί ἡ ἴδια ἡ «ἐργασία» ἐμπερικλείει κόπους, δαπάνη δυνάμεων, ἀγωνίες, ἄγχος, ἀλλῆ ἀκόμα καί κινδύνους παντός εἶδους. Ἐάν μή διαφεύγει τῆς προσοχῆς μας ὅτι ἄλλο εἶναι τό ἐπίπεδο τῆς ἐργασίας στίς ὀργανωμένες κοινωνίες, στίς κοινωνίες τῶν πολλῶν πολιτιστικῶν ἀγαθῶν καί ἐπιτεύξεων, ἄλλο στίς κοινωνίες ὑπό ἀνάπτυξη καί ἄλλο στίς πρωτόγονες κοινωνίες.

Καί ἐδῶ ἀκριβῶς στήν κλήσις τῶν ἐργατῶν τοῦ Εὐαγγελίου γιά τίς ὑπό ἀνάπτυξη καί πρωτόγονες κοινωνίες ἐμφανίζουμε πολλὰ προβλήματα καί ἀμέτρητη ἀνοργανωτικότητα! Ὅπως εἶναι φυσικό, κάθε ἐργάτης τοῦ Εὐαγγελίου προέρχεται ἀπό κάποια ἐκκλησιαστική Κοινότητα. Ἐκεῖ βαπτίζεται, ζεῖ, αὐξάνεται, ἀποκτᾷ κάποια βιώματα καί διαμορφώνει μιὰ ἀρχική ἰδέα γιά τό τί σημαίνει ἐργασία στόν Εὐαγγελικό ἄγγρο. Ἡ ἰδέα του αὐτή μπορεῖ νά ἐμπεριέχει πολλὰ θετικά, ἀλλῆ καί ἀρνητικά στοιχεῖα. Ἡ ἰδέα αὐτή ὅμως, περί τῆς ἐργασίας ἔχει ἀποκτηθεῖ καί διαμορφωθεῖ σέ συγκεκριμένους τόπους καί χώρους καί ὑπό συγκεκριμένες συνθήκες. Ὅλα αὐτά βεβαίως, μπορεῖ νά ἔχουν ἀπό ἐλάχιστη ἕως καθόλου σχέση μέ τόν ἄγγρο, πού ὁ Κύριος τόν καλεῖ νά ἐργασθεῖ.

Ἐξ αὐτοῦ ἀρχίζει ἡ προβληματική τῆς ἐργασίας. Θά

ἐργασθῶ πάνω στήν ἰδέα πού ἔχω περί τῆς «ἐργασίας»;

Ἡ ἐργασία μου θά εἶναι μιὰ προσπάθεια νά δημιουργήσω συνθήκες καί νά παράγω ἀποτέλεσμα σύμφωνα μέ αὐτά πού ξέρω;

Ἡ θά ἐργασθῶ σύμφωνα μέ τήν ἀναηλιώτη δυναμική τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ καί θά διαμορφωθεῖ μόνο του, δηλ. ἀπ' τή χάρις τοῦ Θεοῦ κάποιο ἀποτέλεσμα, τό ὁποῖο μπορεῖ ὅμως νά μήν ἔχει καμία σχέση μέ ὅσα ξέρω;

Ἡ πείρα τῆς ἐργασίας ἀπό τό στάδιο τῆς ἐκμαθήσεως ἕως τήν ἐξάσκησή της, μᾶς μεταδίδει καί χωρίς νά τό θέλουμε κάποιες γνώσεις.

Ἐτσι μποροῦμε νά ποῦμε ὅτι: Παρατηρῶ κατ' ἀρχήν τό χῶμα τοῦ Ἄγγρου! Ἐχει αὐτές ἡ τίς ἄλλες ἰδιότητες; Γόνιμο, ἄγρο, ἀμῶδες, ἀημυρό, πετῶδες, ὑγρό, ἄνυδρο, κ.λπ. Ἐάν, ἀπαιτοῦνται προκαταρκτικές ἐργασίες.

Παρατηρῶ ἔπειτα τή θέση τοῦ Ἄγγρου, εἶναι ἀπροστάτευτος, προστατευμένος, ἀνοχύρωτος, περιφραγμένος; Σέ τί ὑψόμετρο βρίσκεται; Ὁ ἥλιος ἀπό πού βγαίνει; Οἱ βροχές πῶς ἔρχονται; Τό ποτίζουν ἀρκετά ἡ χρειάζεται συμπληρωματικό πότισμα; Μήπως παρασύρουν τό χῶμα τοῦ Ἄγγρου; Τί ὑπάρχει γύρω ἀπό τόν Ἄγγρο; Ὑπάρχει δάσος; Βουνό; Θάλασσα; Τί κουβαλεῖ ὁ ἄερας ὅταν φυσάει; Σκόνη; Γύρη; Σπόρους ζιζανίων, κ.λπ.;

Ὅλες αὐτές οἱ παρατηρήσεις σκιαγραφοῦν τίς ἀνάγκες τῆς ἐργασίας καί διαμορφώνουν μιὰ προτεραιότητα ἀναγκαίων καί βασικῶν προεργασιῶν. Οἱ προεργασίες αὐτές μπορεῖ νά ἀπαιτοῦν τόν χρόνο μιᾶς, δύο ἡ καί περισσότερων γενεῶν, ἀλλῆ εἶναι ἐμφανῆς καί προφανῆς ἡ ἀναγκαιότητά τους. Χωρίς αὐτές τίς προεργασίες εἶναι ἀδύνατον νά σταθεῖ ὁποιαδήποτε ἐργασία στόν Κυριώνυμο Ἄγγρο.

4. «Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τά ἔθνη...»

Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ καλεῖ πάντας τοὺς ἀνθρώπους πρὸς τή σωτήριον πορεία γιά τή Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. Καλοῦμεθα, λοιπόν, οἱ ἐργάτες τοῦ Εὐαγγελικοῦ Λόγου νά ἐργασθοῦμε καί νά ἐκκλησιοποιήσουμε τόν κόσμο.

Ἡ οἰκουμηνικότητα τῆς ἐντολῆς τοῦ Κυρίου, καθώς καί τό ἀκροατήριον τοῦ κηρύγματος τῆς Πεντηκοστῆς, μᾶς εἰσάγουν στήν πραγματικότητα τῆς πολυ-φυλετικότητας καί πολυ-πολιτισμικότητας τῆς ἐργασίας τοῦ Εὐαγγελίου. Μᾶς ὑποδεικνύουν ἀγροῦς πέραν τῶν

συνόρων, ἀπ' ὅπου προερχόμεθα, ὡς ἐκκλησιαστικές Κοινότητες καί μέλη αὐτῶν τῶν Κοινοτήτων.

Ἡ ἴδια ὅμως, ἡ πολυ-φυλετικότης καί πολυ-πολιτισμικότης αὐτῶν τῶν ἄλλων ἀγρῶν παρουσιάζει ἕνα κόσμο ἄγνωστο σέ μᾶς ὄλους, πού προερχόμεθα ἀπό ἕνα κόσμο μέ ἀποκρυσταλλωμένες παραδόσεις, ἥθη καί ἔθιμα, διαμορφωμένους τρόπους σεβασμοῦ τοῦ Θεοῦ καί σχετικές ἀπόψεις καί πρακτικές γιά τήν παρουσία τοῦ κακοῦ στόν κόσμο, ἴδια φιλοσοφία γιά τή ζωή, τά πάθη τῆς καί τά παθήματά της.

Καλοῦμεθα, λοιπόν, νά γνωρίσουμε, νά σπουδάσουμε αὐτόν τόν κόσμο, νά βροῦμε κώδικες ἐπικοινωνίας καί νά προσδιορίσουμε τίς ἀπαραίτητες προεργασίες γιά τή σπορά τοῦ Εὐαγγελικοῦ Λόγου.

Τό νά κατανοήσεις τή φιλοσοφία ζωῆς ἐνός λαοῦ ἀπαιτεῖ προσπάθειες πολλῆς καί πάρα πολύ χρόνο. Ὅταν τό καταφέρουμε αὐτό τότε θά μπορέσουμε νά προσφέρουμε τόν Εὐαγγελικό Λόγο.

Διαβάζοντας τίς προσπάθειες διαφόρων ἱεραποστολῶν, κατά καιρούς, οἱ ὁποῖες προηγήθηκαν τῆς Ὀρθοδόξου ἱεραποστολῆς, ἐκτός τῶν μεγάλων διδασκάλων πού μπορεῖ κανείς νά ἀποκομίσει, εἶναι πολύ ἐνδιαφέροντα καί τά συμπεράσματα τῶν ἰδίων, τῶν ἱεραποστολῶν.

Θά ἀναφέρω κάποια παραδείγματα. Οἱ Προτεσταντικές ἱεραποστολές στήν Κίνα κατέληξαν ὅτι οἱ Κινέζοι μᾶλλον, δέν χρειάζονται τόν Χριστιανισμό, διότι τρόπον τινά ὁ τρόπος ζωῆς τους, εἶναι ἐπηρασμένος ἀπό τή διδασκαλία τοῦ Κομφουκίου, καί ἄρα ἐμπεριέχει τόν κύριο ὄγκο τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς διδασκαλίας!!!

Ἀντίθετα τό Τάγμα τῶν Ἰησοιτῶν ἱεραποστολῶν στήν Κίνα ἔφθασε σέ σημεῖο νά ἐπινοήσῃ μεθόδους λειτουργικοῦ συγκρητισμοῦ μέ τίς αὐτόχθονες θρησκευτικές δοξασίες καί τελετουργίες σάν προστάδιο γιά ἕναν πλήρη ἐκχριστιανισμό τῆς Κίνας μετά ἀπό κάποιες γενεές. Τό ἀποτέλεσμα ἦταν ἡ κάθετη ἀντίθεση στίς ἀπόψεις τῶν ἱεραποστολῶν τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας καί ἡ ἀντιπαλότητά της μέ τό συγκεκριμένο Τάγμα.

Οἱ Λευκοί Πατέρες στή Β. Ἀφρική ἐπινόησαν τό νά μήν μιλήνε καθόλου γιά τό Εὐαγγέλιο καί νά ἐργάζονται φιλιανθρωπικά, ἀναμένοντας κάποια στιγμή μετά ἀπό πολλὰ χρόνια μαζικές μεταστροφές τῶν Μουσουλμάνων στή χριστιανική πίστη.

Εἶναι γνωστό ὅτι καί αὐτές οἱ προσπάθειες ἀπέτυχαν ἀπό ἐνδογενεῖς καί ἐξωγενεῖς παράγοντες. Τά παραδείγματα, ὅμως, αὐτά μᾶς παρουσιάζουν ἀπτά μιὰ ἄλλη πραγματικότητα, τήν ὁποία ἔχουν νά ἀντιμετωπίσουν καθημερινά οἱ ἱεραποστολῆτες.

Τό πρόβλημα εἶναι ὅτι, ἐμεῖς κρίνουμε καί κατανοοῦμε ὅτι ὁ κόσμος ἔχει ἀνάγκη τῶν Εὐαγγελικῶν Λόγων, τά ἔθνη ὅμως, πρὸς τά ὁποῖα πορευόμεθα ἀπό πολλοὺς παράγοντες, κατανοητοῦς σέ μᾶς ἢ ὄχι, πιθανόν νά μήν βλέπουν τόν Εὐαγγελικό Λόγο ἀπό τήν ἴδια σκοπιά καί ὄχι σάν πραγματική καί κύρια ἀνάγκη, ἀλλῆ σάν κάτι τό δευτερεύον στόν κόσμο τους καί τή ζωή τους.

Ἐάν μήν ξεχνᾶμε ὅτι ὁ Ἐκλεκτός τοῦ Κυρίου Λαός τοῦ Ἰσραήλ, ἄν καί προετοιμάστηκε αἰῶνες μέσω τοῦ Νόμου καί τῶν Προφητῶν, ἐν τούτοις φάνηκε ἀνετοιμος νά ὑποδεχθεῖ τόν Μεσσία.

Ἱστορικά, σέ πολλὰ μέρη, προηγήθηκαν οἱ Προτεσταντικές ἱεραποστολές μέ κεντρική ἰδέα ὅτι μόνον μέ τό βάπτισμα σώζεται ὁ ἄνθρωπος. Βάπτισαν ἑκατοντάδες φυλές, χωρίς καμία οὐσιαστική κατήχηση. Ἡ, μετά ἀπ' αὐτούς, ἱεραποστολή τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, μετέστρεψε πολλῆς φυλές καί προσπάθησε νά τίς κατηχήσει μέ ἕνα συστηματικό τρόπο. Ἐν μέρει τό κατάφερε, ἀλλῆ χωρίς οὐσιαστικά ἀποτελέσματα στό νά μπορέσει νά ἀπαλείψει ἢ νά διορθώσει τόν λειτουργικό παραδοσιακό συγκρητισμό καί τήν προτεσταντική ὑπεραπλοῦστευση τῆς πίστεως.

Οἱ πρωτόγονες κοινωνίες βασίζονται σέ μιὰ δική τους ἱεραρχία καί ἱεράρχηση τῶν πάντων. Στήν ἀνώτατη βαθμίδα τῶν κοινωνιῶν αὐτῶν βρίσκεται ἡ φυλή, ἡ τοπική ἱεραρχία, ἡ ἄμεση οἰκογένεια καί μετά ὅλα τά ἄλλα. Πῶς μποροῦμε ἐμεῖς νά ἀντιστρέψουμε αὐτή τήν πυραμίδα καί νά θέσουμε ὅτι, πάνω ἀπό ὅλα εἶναι ἡ πίστη στό Πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἶναι ἡ Ἐκκλησία καί μετά ὅλα τά ἄλλα; Ἐκ τῶν πραγμάτων αὐτό εἶναι ἀδύνατον, διότι καί ἐμεῖς οἱ ἐργάτες προερχόμεθα ἀπό κάποια ἄλλη φυλή, πού μοιάζει πάρα πολύ μέ τίς φυλές τῶν Ἀποικιοκρατῶν καί τή γνωστή ἱστορία τῆς Ἀποικιοκρατίας, πού δέν σεβάστηκε ὄχι μόνον τίς τοπικές παραδόσεις τῶν διαφόρων φυλῶν, ἀλλῆ πρωτίστως δέν σεβάστηκε τήν ἐλευθερία τους. Μία ἀπό τίς ἀδυναμίες πού προσέδωσε ἡ ἀποικιοκρατία σ' αὐτές τίς κοινωνίες εἶναι ὅτι τοὺς δημιούργησε ἕνα ψυχολογικό κόμπλεξ κατωτε-

ρόπτος. Οί λαοί καί οί φυλές συνήλθαν γρήγορα από αυτό τό κόμπλεξ (όσες μπόρεσαν), ὀρθοπόδησαν, ἀλλήλα πρὶν κρίνουν καί δεχθοῦν ὅτιδῆποτε τό ἐπεξεργάζονται μέ ἀρκετή ἐπιφυλακτικότητα καί ὠφελιμιστικά.

Ἔτσι ὑπάρχει ὁ χρόνος νά σκεφθοῦν, νά κρίνουν, νά ἐκμεταλλευτοῦν καί ἴσως νά καθλιεργηθοῦν. Ἀντέγραψαν βέβαια καί καθλιεργήσαν αὐτές τίς μεθόδους τόσο τέλεια, πού φθάνουν πλεόν σέ σημεῖο νά δημιουργοῦν ἓνα εἶδος κόμπλεξ κατωτερότητας στους πρῶν ἀποικιοκράτες διδασκάλους τους. Δέν πρέπει νά μᾶς διαφεύγει ὅτι, ἀνάμεσα στίς διάφορες φυλές ὑπάρχει ἓνας ἰδιότυπος σκληρότατος ρατσισμός (tribalisme) καί πολλές φορές ἓνα αὐθόρμητο μίσος. Πολλές φυλές ἦταν γιά αἰῶνες δοῦλοι καί δουλοπάροικοι ἀλλῶν φυλῶν (π.χ. στό Καμερούν οἱ Τιπουρί ἦταν γιά κάποιους αἰῶνες σκλάβοι στους Φουλφουντέ καί ἀπελευθερώθηκαν ἀπό τοὺς Γερμανοὺς ἀποικιοκράτες. Οἱ Φουλφουντέ εἶναι μουσουλμάνοι, οἱ Τιπουρί ἦταν ἀντικωνικοί ἀνιμιστές καί σκληρώθηκαν, διότι ἀρνήθηκαν ν' ἀσπασθοῦν το Ἰσλάμ. *(Πιθανά πρόκειται γιά μιὰ φυλὴ Χριστιανῶν, οἱ ὁποῖοι διώχθηκαν ἀπό τό Ν. Σουδάν μέ τὴν ἐπέλαση τοῦ Ἰσλάμ, μετοίκησαν ὡς κρυπτοχριστιανοί, ἀποκόπηκαν καί ξεχάστηκαν ἀπό τὴν Ἐκκλησίαν τους καί ἐμφανίστηκαν ὡς μονοθεϊστές ἐνός ἀντικωνικοῦ καί ἀντι-ειδωλικοῦ θρησκευμάτος).*

Ἄν δέν γνωρίζουμε αὐτές τίς ἰδιαίτερες ἐνδογενεῖς διαφορές τῶν φυλῶν πολλὰ προβλήματα μποροῦν νά δημιουργηθοῦν. Τό ἱεραρχικό σύστημα τῶν φυλῶν, δίνει τό δικαίωμα, στά μέλη τῆς ἀνωτάτης του βαθμίδος, νά ἀποφασίζουν δικαστικά γιά τὴ ζωὴ καί τὸν θάνατο τῶν μελῶν τῆς φυλῆς. Τό Σύνταγμα τῶν διαφόρων πολυφυλετικῶν Χωρῶν ἐνσωματώνει καί ἀποδέχεται καί τό παραδοσιακό δίκαιο. Ἔτσι, βρισκόμαστε ἀνάμεσα σέ δύο ἐξουσίες, τὴν πολιτικὴ καί τὴν παραδοσιακὴ. Γιά ὅτιδῆποτε κάνουμε, δυστυχῶς δέν ἀρκεῖ πάντα ἡ ἄδεια τῆς μιᾶς πλευρᾶς. Αὐτό σημαίνει ἐπίσης ὅτι, ὅσους ἐπιλέξουμε γιά νά ἐργασθοῦν στὸν Ἱεραποστολικὸ Ἄγρο –ἱερεῖς, ἱεραποστόλους, κατηχητές– θά μᾶς δοῦν σάν μιὰ Τρίτη ἐξουσία πού τοὺς χαρίζει τὴν Ἱεροσύνη καί πού ἡ ἱερατική καί προνομιακὴ τους θέση τοὺς ἀναβιβάζει στὴν ἀνωτέρα βαθμίδα τῆς παραδοσιακῆς ἐξουσίας καί τοὺς δίνει δικαιώματα ἐπὶ τῶν ἀλλῶν μελῶν τῆς

φυλῆς. Οἱ συνετοὶ δέν θά δημιουργήσουν προβλήματα, ἀλλὰ οἱ ἀσύνητοι (;) καί ἀρχομανεῖς καί φιλήργυροι θά δημιουργοῦν καθημερινὰ προβλήματα παντοειδοῦς ἐκμεταλλεύσεως τῶν πιστῶν... Τό παράξενο καί δυσκολότερο εἶναι τό ὅτι οἱ πιστοὶ ἀποδέχονται αὐτὴ τὴν ἐκμετάλλευση ἀπὸ πατροπαράδοτο σεβασμὸ στὴν ἱεραρχία.

Αὐτές οἱ πτυχές, ἂν καί γνωστές σέ κάποια ἀλλῆ ἐποχὴ, φαινομενικά ὅμως, ἀγνωστες στὴν εὐρωπαϊκὴ κουλτούρα τοῦ σήμερα, ἂν δέν ἐπισημανθοῦν ἐγκαίρως, θά εἶναι ἀνά πάσα στιγμὴ σάν μιὰ ποσότητα ἐκρηκτικῶν κάτω ἀπὸ ὅ,τι κάνουμε, καθότι ὑπάρχει πάντα μιὰ ἀντιπαλότητα πολιτικῆς καί παραδοσιακῆς ἐξουσίας.

Ὁ σεβασμὸ στὴν παραδοσιακὴ ἱεραρχία, δυστυχῶς, δέν σημαίνει πάντοτε σεβασμὸ καί στὴν ἐκκλησιαστικὴ ἱεραρχία.

Πάντα θά εἶμαστε οἱ παρεισφύσαντες «ξένοι» καί αὐτό σημαίνει πολλὴ ἀπλή, ὅτι εἶμαστε πεδίο ἐλευθερο σέ κάθε εἶδος ἐκμετάλλευση.

Ἡ νομικὴ ἀναγνώριση καί κατοχύρωση τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας θά πρέπει νά ἀπασχολήσῃ κατὰ κύριο λόγο τοὺς κατὰ τόπους Ἐπισκόπους καί πρωτίστως τό Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας.

Πέραν τῶν κατὰ καιροὺς θεολογικῶν καί κανονικῶν ἀντιρρήσεων ἐπὶ τοῦ θέματος, ἐπιβάλλεται ἡ κατὰ τόπους ἀναγνώριση, ὅχι μόνον τῶν Μητροπόλεων καί Ἐπισκοπῶν, ἀλλὰ καί τοῦ ἰδίου τοῦ σεβαστοῦ Πατριαρχείου μας.

Δέν εἶναι δυνατόν οἱ ὁποιοσδήποτε πράξεις τῆς κάθε Μητροπόλεως ἢ Ἐπισκοπῆς –(ἀγορές ἀκινήτων, κατασκευές καί λειτουργίες φιλιανθρωπικῶν καταστημάτων, ἰδρυμάτων, σχολείων, ἰατρείων, νοσοκομείων, κ.λπ.)– νά καθύπτονται νομικά ὑπὸ τὴν σκέπη τῶν ἀναγνωρισμένων Ἑλληνικῶν Κοινοτήτων ἢ στὴ χειρότερη περίπτωση δι' ἀμοιβῆς νά ἀναζητοῦμε νομικὴς καθύψεις γιά νά νομιμοποιήσουμε κάθε δραστηριότητά μας καί νά ἐμφανίζομαστε σάν νά ἔχουμε νομικὴ ὑπόσταση στά διάφορα κράτη τὰ ὁποῖα στὴν πλειοψηφία τους ἀγνοοῦν εἰς τό παντελῆς τὴν ὑπαρξη καί ἱστορία τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας καί τοῦ Πατριαρχικοῦ διοικητικοῦ συστήματος. Ὅλα αὐτὰ ἀποβαίνουν εἰς βάρος μας ἐάν θέλομε νά ὑπάρχει συνέχεια καί μέλλον στὴν κάθε ἱεραποστολικὴ μας προσπάθεια.

(Ἡ χορηγία διπλωματικοῦ διαβατηρίου ἀπὸ τό Ἑλληνικὸ Κράτος πρὸς τοὺς Ἐπισκόπους καί ἡ Αἰγυπτιακὴ ὑπηκοότητα καί παρομοίως τό διπλωματικὸ διαβατήριον ἀπὸ τὴν πλευρὰ τοῦ Αἰγυπτιακοῦ κράτους πρὸς τὸν ἐκάστοτε Πατριάρχη Ἀλεξανδρείας, εἶναι μιὰ τιμὴ καί μιὰ ἐπίγνωση ἐκ μέρους τῶν δύο αὐτῶν Κρατῶν ὅτι τό Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας εἶναι Δημόσιο Πρόσωπον Διεθνοῦς Δικαίου μέ διεθνή καί διακρατικὴ ἀποστολή).

Ἐκ μέρους ὅμως, ἡμῶν αὐτῶν οὐδεμία περαιτέρω διεκδίκηση ὑφίσταται, οὐδεμία προσπάθεια ἐνεργεῖται γιά τὴν ἐνεργοποίηση καί χρῆση τῶν δικαιωμάτων τῶν Δ.Π.Δ.Δ., πράγμα πού θά ἔθετε τὰ πάντα σέ μιὰ ἀλλῆ, –πολύ πιὸ εὐχρηστη– νομικὴ βάση σέ σχέση μέ τὰ διάφορα Ἀφρικανικὰ Κράτη.

Τὰ Πρεσβυγενῆ Πατριαρχεῖα εἶναι ὀργανισμοὶ ζῶντες, πολλὴ ἀρχαιότεροι τῆς συστάσεως τῶν Κρατῶν, ὅπου ἐδράζονται ἢ δραστηριοποιοῦνται καί ἀναπτύσσονται.

Εἶναι ἀντίφαση στά διάφορα κράτη τῆς Ἀφρικῆς τὰ ὁποῖα στὴν πλειοψηφία τους συνεκροτήθησαν ὡς ἀνεξάρτητα Κράτη καί ἀπέκτησαν πολιτικὴ ἀνεξαρτησία βάσει ἀποφάσεων καί Συνθηκῶν Διεθνοῦς Δημοσίου Δικαίου νά μὴν γνωρίζουν ἢ νά ἀγνοοῦν τὴν ὑπαρξη καί τὴν ἱστορία τῶν Πρεσβυγενῶν Πατριαρχείων. Βάσει τοῦ Διεθνοῦς Δημοσίου Δικαίου τὰ Πατριαρχεῖα εἶναι Διεθνή Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου περιορισμένης εὐθύνης, μετέχουν τῶν δικαιωμάτων τῶν Κρατῶν, συνάπτουν καί ἐπικυρώνουν διεθνεῖς συνθήκες πού ἄπτονται τῶν σκοπῶν τους καί ἔχουν πρεσβευτικὰ δικαιώματα. Παράλληλα, εἶναι φορεῖς εἰρήνης, ἀναπτύξεως καί ἐπιτελοῦν, παράλληλα μέ τό εὐαγγελικὸ τους ἔργο καί ἓνα μέγало διακρατικὸ ἀνθρωπιστικὸ ἔργο).

5. Σπορά τοῦ Λόγου καί ζιζάνια

Τό νά σπεύρουμε τὸν Λόγο τοῦ Θεοῦ δέν εἶναι καθόλου εὐκόλη ὑπόθεση. Ὁ πολυφυλετισμὸς τῶν Ἀφρικανικῶν Κρατῶν εἶναι συνυφασμένος μέ τὴν πληθώρα τῶν φυλετικῶν διαλέκτων καί διαφόρων γλωσσῶν. Ἡ Ἀποικιοκρατία ἔδωσε μιὰ γλωσσικὴ ὁμοιογένεια, ἀλλὰ αὐτό ἰσχύει γιά τὰ μεγάλα ἀστικά

Ἄς μὴν παραθεωρεῖται τό γεγονός ὅτι ἐδῶ καί 150-200 χρόνια τό κύριο βάρος τῆς «προπαγάνδας τῆς πίστεως» πολλῶν χριστιανικῶν ὁμολογιῶν ἔχει πέσει στό νά καταδείξει ὅτι αὐτές οἱ χριστιανικὲς ὁμολογίες εἶναι οἱ μοναδικές ἐπὶ γῆς γνήσιες Ἐκκλησίες.

Σ' αὐτό βοηθᾷ καί ἡ ἀπουσία οἰασδῆποτε γνώσεως τῆς Εὐρωπαϊκῆς ἱστορίας καί Μεσογειακῆς πραγματικότητας στίς Ἀφρικανικὲς χώρες.

Ἄκομη καί φοιτητές τῶν Πανεπιστημίων εἶναι πολλῆς φορές ἀδύνατον νά προσδιορίσουν τίς Εὐρωπαϊκὲς χώρες στὸν χάρτη.

Ἡ ἐπιλογή τῶν ἐργατῶν τοῦ Εὐαγγελίου θά πρέπει νά εἶναι ὑπόθεση πολλὴ σοβαρὴ. Θά βροῦμε ἐπὶ τοῦ τίς «ἀναγκαστικὲς» χειροτονίες –(κατὰ τὸν ἐπιτυχὴ χαρακτηρισμὸ τοῦ μακαριστοῦ Ἱεραποστόλου τοῦ Ζαῖρ, π. Κοσμᾶ Γρηγοριάτου)– ἀπὸ τοὺς πρωτοπόρους τοῦ Ἱεραποστολικοῦ ἔργου. Θά πρέπει νά ὑπάρχει συνεχὴς ἐπιμόρφωση καί ἐπαφή μέ τὸν Ἐπίσκοπο. Ὑπάρχουν, δυστυχῶς, πολλὰ δείγματα ὅτι πολλοὶ προσήλθαν καί ἔγιναν ἱερεῖς Ὁρθόδοξοι, παρουσιάζοντας μιὰ πρόσκαιρη εὐλάβεια. Ὅταν ἔγιναν, ἄρχισαν νά ἀναμειγνύουν προλήψεις καί δεισιδαιμονίες, μαγεῖες καί μαγγανεῖες ἐπωφελοῦμενοι καί ἐκμεταλλευόμενοι τῶν ἀφελῶν καί ἀμαθῶν, ἐμφανιζόμενοι ὡς διώκτες καί ἐξουσιαστές τῶν πονηρῶν πνευμάτων, ἐξορκιστές κ.λπ.

Θά βροῦμε Κοινότητες ἐγκαταληλειμμένες ἀπὸ ἀλλῆς ὁμολογίας, πού προσήλθαν στὴν Ὁρθοδοξία ἀπὸ κατήχηση περὶ δαιμονίων καί ὄχι τοῦ Εὐαγγελίου. Μόνον μιὰ προετοιμασία γιά μιὰ νέα γενιά Κληρικῶν μπορεῖ νά ἀποδώσει μετὰ ἀπὸ χρόνια μιὰ τρίτη-τέταρτη γενεὰ πιὸ σωστῶν ἐργατῶν τοῦ Εὐαγγελίου.

κέντρα. Στὴν ὑπαιθρο χώρα οἱ διάλεκτοι βρίσκονται σέ καθημερινὴ χρῆση, πράγμα πού ἀποβαίνει σέ βάρος τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος.

Εἶναι καλύτερα νά μιλήμε γιά διαφορετικὲς γλώσσες, παρά γιά διαλέκτους. Στὴ χώρα τοῦ Καμερούν μόνον, ὑπάρχουν 220 διαφορετικὲς φυλές, καί

σέ χρήση 220 διαφορετικές γλώσσες στην πλειοψηφία τους μή καταγεγραμμένες και μελετημένες σάν γλωσσικά συστήματα. Είναι στην πλειονότητά τους γλώσσες φτωχές με αδυναμία εξεύρεσης όρων – λέξεων για θεολογικούς όρους. Τό κείμενο του Ευαγγελίου έχει μεταφραστεί σέ πολλές από αυτές τίς γλώσσες και έχει χρησιμοποιηθεί για όλλες τίς γλώσσες τό λατινικό αλφάβητο γραφής. Ή ανάγνωση όμως, τών κειμένων μέσω του λατινικού αλφάβητου και τής γαλλικής φωνητικής έκφορας τών γραμμάτων πολλές φορές, από τόν μή γνώστη τής διαλέκτου δίνει ένα ακατανόητο ήχητικό και νοηματικό αποτέλεσμα στους άκροατές-γνώστες τής γλώσσας. Υπάρχουν σαφώς συνδυασμοί γραμμάτων και ήχοι, πού δέν μπορούν νά αποδοθούν μέ τό λατινικό αλφάβητό γαλλικής φωνητικής-έκφορας. Όπως είναι αδύνατον ή ένρινη προφορά όλλων σχεδόν τών γλωσσών νά γίνει συνήθεια ενός Ευρωπαίου Ίεραποστόλου και ως πρός τή χροιά, αλλιά και τόν τόνο.

Οί μεταφράσεις τών Ευαγγελίων μπορούν νά χρησιμοποιήσουν για μεταφράσεις τής Θείας Λειτουργίας, βέβαια, όροι όπως π.χ. : «*άπερινόητος, άκατάληπτος, άεί ών, ώσαύτως ών, άνενδεής*», κ.λπ. θά είναι πάντα ένα πρόβλημα.

Τό πεδίο δράσεως ενός Ίεραποστόλου μπορεί νά είναι: α) έγκαταλειμμένοι Ρωμαιοκαθολικοί, πού ζητούν νά γίνουν Όρθόδοξοι. β) Μέλη κάποιων Προτεσταντικών ή μεσσιανικών παραφυάδων έγκαταλειμμένων, γ) μέλη έθνικών θρησκευτικών κινήματων κατά τής Ρωμαιοκαθολικής και Προτεσταντικής όμολογίας, δ) Παγανιστές, ειδωλολάτρεις και άνειδωλολάτρεις Αφρικανικού θρησκευματος, ε) Πρωτόγονες Κοινότητες μή καθορισμένου ή έλευθέρου πεδίου πίστεως, στ) μέλη διαφόρων Σεκτών, ζ) διάφοροι τυχοδιώκτες ή λαοπλάνοι κ.λπ.

Θά πρέπει νά διευκρινίσουμε ότι στην Ίεραποστολική πορεία τών διαφόρων χριστιανικών όμολογιών, πού προηγήθηκαν τής Όρθόδοξης Έκκλησίας χρησιμοποιήθηκαν διάφορες τεχνικές, καθώς και διάφορες άνοχές για τήν προώθηση του χριστιανικού κηρύγματος, πράγμα πού διατηρεί μέν μία γνωστή εικόνα αυτών τών

Όμολογιών, ποιμαντικώς όμως, δέν έχει καμία σχέση μέ τήν εικόνα αυτών τών όμολογιών στον Ευρωπαϊκό χώρο.

Π.χ. ή κατά τόπους πρακτική τής Ρωμαιοκαθολικής Έκκλησίας επί τών μικτών γάμων, μεταξύ μουσουλμάνων και χριστιανών, είναι, οικονομικώς (;) νά «ιερολογεί» τόν γάμο αυτό. Ένας προσερχόμενος από τήν Καθολική Έκκλησία στην Όρθόδοξη μπορεί νά απαιτήσει, αφού έχει βαπτιστεί, όταν έλθει ή ώρα του γάμου του κάτι ανάλογο και από τήν Όρθόδοξη Έκκλησία.

Ή πολυγαμία –(θέμα άκόμη άθικτο)– και ή έθιμική πρακτική τών παραδοσιακών γάμων, εύρέως διαδομένη σέ όλλες σχεδόν τίς φυλές είναι ένα πρόβλημα πού έμφανίζει ένα ποσοστό μόνον 10% τών πιστών τής Ρωμαιοκαθολικής και αλλήλων όμολογιών νά έχουν συνάψει θρησκευτικό γάμο και ένα άλλο 30% μόνον πολιτικό γάμο. Τουτό δέ, διότι ή οικογένεια τής γυναίκας δέν επιτρέπει τήν τέλεση θρησκευτικού ή πολιτικού γάμου άν δέν αποπληρωθεί ή προίκα εκ μέρους του γαμπρού. Ό γαμπρός λαμβάνει από τήν οικογένεια τής νύμφης μία λίστα προίκας, πού πρέπει νά αποδώσει. Συνήθως αποδίδει άμέσως ένα 10% τής προίκας, παίρνει τή γυναίκα, τεκνοποιεί και μετά από χρόνια όταν θά έχει ξεπληρώσει και τό υπόλοιπο 90%, θά επιτραπεί από τήν οικογένεια νά γίνει πολιτικός και θρησκευτικός γάμος. Έτσι, λοιπόν, θά πρέπει ή κατηχητική μας προσπάθεια νά δια-

Πάντα τά έθνη

βλέπει και νά αναγνωρίζει τά προβλήματα και τήν προβληματική τής κάθε ομάδος πριν αναγγείλουμε εκείνα τά ένθουσιαστικά στοιχεία περί όμαδικών προσχωρήσεων-βαπτίσεων χιλιάδων όρθόδοξων.

Μή μάς ξενίζει τό γεγονός ότι πολλοί εκτός του ότι συγχέουν τά πάντα και τους πάντες και παράλληλα είναι μέλη και αλλήλων όμολογιών, δέν διστάζουν ανά πάσα στιγμή νά έγκαταλείψουν τήν Όρθόδοξη Έκκλησία και νά μεταπηδήσουν σέ μία όποιαδήποτε ομάδα περαστικών Ίεραποστόλων ή τυχοδιωκτών ή μάγων! Για κάθε ομάδα και τύπο ανθρώπων χρειάζεται μια ειδική κατήχηση, ένα ειδικό έγχειρίδιο κατηχήσεως, πράγμα πού απαιτεί χρόνο, κόπο και προσπάθεια πολλών ειδικευμένων ανθρώπων. Χωρίς μία όργάνωση και ένα βραχυπρόθεσμο, αλλιά και νηφάλιο και μακροπρόθεσμο σχεδιασμό του Ίεραποστολικού έργου οί δυσκολίες -οί ήδη μεγάλες- θά γεννούν καθημερινά προβλήματα και ό Επίσκοπος χωρίς μονίμους συνεργάτες είναι πολύ δύσκολο νά κάνει πολλά πράγματα. Θά ήταν μία μεγάλη βοήθεια και για τήν Ίεραποστολή, αλλιά και για τήν Έκκλησία όλοκληρη οί νεοχειροτονημένοι Ίερείς κάθε Μητροπόλεως από όλλον τόν Όρθόδοξο κόσμο νά θητεύουν για μία διετία στην Ίεραποστολή, πριν αναλάβουν κάποιες ένοριακές θέσεις στις Μητροπόλεις τους. Όσο παράξενη και νά ακούγεται αυτή ή πρόταση θά αποτελέσει μία ουσιαστική βοήθεια σέ κάθε Ίεραποστολή και θά αποτελέσει ένα κεφάλαιο ζωής για τους Κληρικούς, πού θά έχουν αυτή τήν έμπειρία. Παράλληλα θά είναι ένας τρόπος νά δειχθεί προς όλλες τίς κατευθύνσεις ότι ή Ίεραποστολή είναι έργο όλοκληρου τής Όρθόδοξης Έκκλησίας και όχι μιας ή δύο Έκκλησιών.

Δυστυχώς, πέραν μιας συναισθηματικής σχέσεως ή Ίεραποστολή παραμένει άγνωστη στον Έκκλησιαστικό χώρο και από τους Ίεράρχες, πού έπεσκέφθησαν κατά καιρούς τίς Ίεραποστολές δέν υπήρξε ποτέ μία τέτοια ρηξικέλευθη άπόφαση ουσιαστικής βοήθειας τής Ίεραποστολής.

Είναι εκ τών πραγμάτων αδύνατον ένας Επίσκοπος:

νά έχει τό βάρος του λειτουργικού και τήν ευθύνη όλλου του ποιμαντικού έργου σέ δύο, τρία και περισσότερα Κράτη τεραστίων διαστάσεων σέ σχέση μέ κάποια Ευρωπαϊκά Κράτη,

Πάντα τά έθνη

νά επιτηρεί τό ένοριακό λειτουργικό έργο, νά συντονίζει τό φιλανθρωπικό έργο, νά πραγματοποιεί τακτικές συνάξεις τών Ίερέων, νά λειτουργεί τά διάφορα σεμινάρια, συγχρόνως νά επιβλέπει τίς διάφορες κατασκευές, νά άσχολεϊται μέ τή νομική κατοχύρωση τών διαφόρων έργων,

νά διανύει μέ έπίφοβα μέσα τεράστιες άποστάσεις για νά φθάσει στα κατά τόπους ιεραποστολικά κέντρα μέ κακούς ή άνυπάρκτους δρόμους και μέσα σέ δύσκολες και άντίξοες κλιματολογικές και άλλες συνθήκες

και συγχρόνως νά επιτηρεί τήν ποιμήνη του από «*λύκους βαρείς*» (Πράξ. 20,29) ένδοθεν και έξωθεν.

Παράλληλα νά ύφίσταται τό άφόρητο και άνιαρό βάρος ενός γραφειοκρατικού συστήματος σέ όλο του τό μεγαλείο!..

και βεβαίως καθημερινά νά δυσκολεύεται μέ τίς επικοινωνίες... νά χρειάζεται νά ταξιδέψει παντού και πάντα κάπου αλλού για νά βρει πόρους... για νά συνεχίσει τό όποιο, έργο παρέλαβε... νά τό συτηρήσει και νά τό αύξήσει...

Θά μου πείτε βέβαια «*τά αδύνατα παρά ανθρώποις δυνατά παρά τώ Θεώ*» (Λουκ. 18,27)... ευτυχώς αυτό δίνει κουράγιο...

Θά μεταγράψω τήν πρόταση ενός Συνεπισκόπου μου μέ τόν όποϊον –ευτυχώς– μοιράζομαι κάποιες φορές τίς άγωνίες και τά προβλήματα τής Ίεραποστολής: «*τά προβλήματα όλλα θά λυθούν όταν ανακαλυφθεί ή ήμέρα μέ τίς 48 ώρες ή και περισσότερες... Τότε θά τά προλαβαίνουμε όλλα χωρίς άγχος και άγωνίες...*».

Και όμως, παρ' όλη τή χιουμοριστική διάθεση, αυτό θά ήταν μία ήυση στην πραγματικότητα τών περισσότερων Ίεραποστόλων σήμερα. Και σαν πρόταση έμπερικλήσει και μία μοναξιά, αλλιά και μία τραγική διαπίστωση ότι τελικά είμαστε και θά παραμείνουμε μόνον μας σ' αυτή τήν προσπάθεια, δίνοντας τουλάχιστον τήν έλάχιστη μαρτυρία ότι, ή Όρθόδοξη Έκκλησία δέν ξέχασε τήν άδήριτη Κυριακή έντολή: «*πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τά έθνη...*» (Μαθ. 28,19).

Book Café ΦΙΛΟΚΑΛΙΑ

Μετά την αναδιοργάνωση πρό τριετίας του εκδοτικού οίκου της Ίερās Μητροπόλεως Κορέας KOREAN ORTHODOX EDITIONS, καί την μετάφραση καί έκδοση πολλών καί αξιόλογων βιβλίων μέχρι τώρα, η ιδέα της δημιουργίας καί ενός βιβλιοπωλείου της Μητροπόλεως για την διακίνηση των ορθόδοξων βιβλίων ήρθε σάν φυσικό επακόλουθο.

Τό ανθρώπινως ανυπερβλήτο εμπόδιο για την υλοποίηση της ιδέας αυτής, της ελλείψεως δηλαδή των οικονομικών πόρων για την αγορά η, τουλάχιστον, την ένοικιαση κατάλληλου χώρου σέ κεντρικό μέρος της Σεούλ αντιμετώπισε η επιτροπή εκδόσεων μέ την ανακαίνιση μιās παιδιας ευρύχωρης αίθουσας στον προαύλιο χώρο του Ίεραποστολικού Κέντρου Σεούλ. Τό κόστος μετατροπής της αίθουσας σέ βιβλιοπωλείο ανήλθε στό ποσόν των 20.000 ευρώ. Καί έγινε κατά κοινή όμοιογία ένας πολύ ζεστός καί φιλόξενος χώρος μέ χάρη καί γοῦστο πού έκανε όλους τούς πιστούς, Κορεάτες καί μή, νά εκφραστοῦν μέ ένθουσιασμό. Νά πῶς εκφράζεται π.χ. ένας καθηγητής Άγγλικών στό e-mail πού έστειλε σέ πολλούς αποδέκτες: *Τό νέο βιβλιοπωλείο είναι πανέμορφο. Καί είναι προφανές ότι η όλη διαρρύθμιση του χώρου έγινε κατόπιν πολλής σκέψης καί μελέτης. Η επίπλωση, ο φωτισμός, ο τρόπος παρουσίασης των βιβλίων, των εικόνων καί λοιπών ειδών εὐλαβείας, όλα μαζί συνθέτουν πολύ αρμονικά αισθητική, λειτουργικότητα καί άνεση.*

Στά ἐγκαίνια του νέου βιβλιοπωλείου, πού τελέστηκαν τήν Κυριακή 6 Δεκεμβρίου 2009, μετά την πανηγυρική θεία Λειτουργία καί τό έορταστικό γεῦμα, ἐπ' ευκαιρία της έορτής του πανηγυρίζοντος Καθεδρικού Ναού του Άγίου Νικολάου Σεούλ, συμμετείχαν πολλοί άνθρωποι μέ έκδηλη στά πρόσωπα τήν χαρά καί τήν προσμονή νά μπουν μέσα στό βιβλιοπωλείο.

Έξω από τό βιβλιοπωλείο, παρά τό τσουκτερό κρύο, περίμεναν ὄλοι ὑπομονετικά τήν τελετή των θυρανοιξίων. Κόπηκε η καθιερωμένη κορδέλα, έγινε ὁ

Άγιασμός κατά τόν ὁποῖο διαβάστηκε ειδική εὐχή για ἐγκαίνια βιβλιοπωλείου, πού είχε προετοιμασθεῖ ἰδιαίτερως για τήν περίπτωση καί στή συνέχεια ὁ Ἐπίσκοπος σκιαγράφησε σέ μιὰ σύντομη προσήλαιά του τό νόημα καί τόν σκοπό του Book Café ΦΙΛΟΚΑΛΙΑ:

«Τά σημερινά ἐγκαίνια του βιβλιοπωλείου μας είναι μία μεγάλη εὐλογία, για τήν ὁποία εὐγνωμονοῦμε ἐκ βαθέων τόν Θεό.

Ἐπιλέξαμε για τίτλο του βιβλιοπωλείου τήν πολύ σπουδαία ἑλληνική λέξη "Φιλοκαλία", πού σημαίνει τόν ἄνθρωπο πού είναι φίλος του κήλλου. Μ' ἄλλα λόγια τόν φιλοκαλικό ἄνθρωπο, πού αγαπάει τόν Θεό καί τήν Δημιουργία Του, γιατί Ἐκεῖνος τά ἔπλησε όλα "καλά λίαν".

Ἐπιλέξαμε αὐτόν τόν τίτλο για δύο λόγους: Πρῶτον, γιατί ὅ,τι κάνουμε για τόν Θεό πρέπει νά είναι ὁμορφο, ἄνθρωπινως τέλειο. Καί δεύτερον, ὅσοι μπαίνουν μέσα στό βιβλιοπωλείο νά αισθάνονται ὁμορφο. Νά ἀπολαμβάνουν τό κήλλος της ορθόδοξης διδασκαλίας καί της ορθόδοξης τέχνης. Νά γίνονται ἄνθρωποι μέ φιλοκαλικά αισθήματα καί νά μεταδίδουν τό κήλλος καί στους ἄλλους "γιατί τό κήλλος θά σώσει τόν κόσμο", ὅπως λέει καί ὁ μέγας Ντοστογιέβσκι.

Ἔτσι λοιπόν, τό βιβλιοπωλείο αὐτό θέλουμε νά γίνει ἕνα ζεστό "ἀρχονταρίκι" πολλοπληθῶν χρήσεων. Νά είναι ἕνα πνευματικό στέκι για ὅσους θέλουν νά ξεφυλλίσουν ἕνα βιβλίο πίνοντας δωρεάν καφέ καί ἀκούγοντας μουσική. Για ὅσους θέλουν νά ἐπισκεφτοῦν ορθόδοξους ἱστοχώρους στόν διαθέσιμο ὑπολογιστή. Για συζητήσεις γύρω ἀπό θέματα ορθόδοξης πνευματικότητας. Για συναντήσεις της νεολαίας της Ἐκκλησίας μας, ἡ ὁποία θά ἔχει καί τήν εὐθύνη του χώρου. Για ὅσους θέλουν νά ἀγοράσουν κάτι για τόν ἑαυτό τους ἢ για δῶρο, κ.λπ.

Τελιώνοντας ἐπιθυμῶ νά εὐχαριστήσω ὄλους ὅσοι βοήθησαν μέ ιδέες, μέ προσωπική ἐργασία, ἀλλά καί μέ χρήματα για νά γίνει πραγματικότητα τό ὄνειρο του

Book Café της Ἐκκλησίας μας. Ἐπίσης εὐχαριστῶ ὄλους τούς παρευρισκομένους καί ἰδιαίτερως τούς μουσικούς καί τά μέλη της χορωδίας πού ἐθελοντικά δέχτηκαν νά μᾶς χάρισουν τό μουσικό καλλιτεχνικό πρόγραμμα, πού εὐθύς ἀμέσως θά ἀκολουθήσει».

Τό μουσικό πρόγραμμα, τό ὁποῖο παρουσίασαν μέλη της χορωδίας της ἐνορίας του Ἁγίου Νικολάου, ἀλλά καί φίλοι τους μουσικοί, πού ἤρθαν ἐθελοντικῶς για νά συμμετάσχουν στόν ἑορτασμό, ἦταν πραγματικά ἐξαιρετικό καί δημιούργησε συγκίνηση στους ἀκροατές.

Βαθιά συγκίνηση ἐπίσης προκάλεσε καί τό δῶρο μέ τίς εὐχές πού ἔστειλε ἀπό τό μοναστήρι, στό ὁποῖο διαμένει ὁ πολυσέβαστος σέ ὄλους μας Μητροπολίτης Πισιδίας π. Σωτήριος κατά τήν τελετή των ἐγκαίνων. Στίς δύο κορδέλες του πανέμορφου φυτοῦ ἐσωτερικοῦ χώρου ἐκτός ἀπό τά συχαρητήρια ἦταν γραμμένο καί τό ψαλμικό: "Λύχνος τοῖς ποσίν μου, ὁ λόγος σου καί φῶς ταῖς τρίβοις μου" (Ψαλμ. 118:13).

Τό Book Café ΦΙΛΟΚΑΛΙΑ ἦταν, κατά κοινή ὁμοιογία, κάτι πού ἔλειπε. Αὐτό ἐπιβεβαιώνεται καί ἀπό τό γεγονός ὅτι οἱ ἄνθρωποι πού τό ἐπισκέπτονται, ορθόδοξοι καί μή, δέν θέλουν νά φύγουν. Ὅρισμένοι μένουν στόν χώρο μέχρι πού βραδιάζει. Καί φεύγουν πολύ χαρούμενοι.

Τό ἴδιο συμβαίνει καί στό Book Café ΛΟΓΟΣ της ἐνορίας του Ἁγίου Παύλου στό Ἴντσόν, πού ἰδρύθηκε δύο μήνες ἀργότερα καί ἐγκαινιάστηκε στίς 28 Φεβρουαρίου 2010. Ὁ προϊστάμενος του ναοῦ π. Δανιήλ Νά μέ τούς συνεργάτες του δημιούργησαν ἕναν πολύ ὁμορφο χώρο, ὁ ὁποῖος ἐπειδή βρίσκεται στήν συμβολή των δύο δρόμων μπροστά ἀπό τόν ναό προσελκύει τήν προσοχή των περαστικῶν καί γίνεται σημεῖο ορθόδοξης μαρτυρίας στήν περιοχή. Δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἕνεκεν!

Ἄθανασία Κοντογιαννακοπούλου

ΟΡΘΟΔΟΞΕΣ ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΣΤΗΝ ΚΟΡΕΑ

Θά αναφερθώ σέ δύο από τίς πολλήσ μαρτυρίες τῆσ ἐν Κορέα Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας.

Α) Στίσ 24 Ἀπριλίου τ.ἔ., Σάββατο τό πρῶ, τό Ἱεραποστολικό Κέντρο τῆσ Σεούλ δέχθηκε μία ἀξιοσημείωτη ἐπίσκεψη.

Ἐκατόν τριάντα φοιτητές καί φοιτήτριεσ μιᾶσ πρεσβυτεριανῆσ Θεολογικῆσ Σχολῆσ, συνοδευόμενοι ἀπό τρεῖσ καθηγητές ἐπισκέφθηκαν τόν ἱερό ναό τοῦ Ἁγίου Νικολάου Σεούλ γιά νά παρακολουθήσουν τή θεία Λειτουργία καί νά πληροφορηθοῦν γιά τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Ἀπό τήν συγκεκριμένη Θεολογική Σχολή ἔχουν καθιερώσει κάθε ἄνοιξη καί Φθινόπωρο μία ἡμέρα ἐπίσκεψῆσ στή Μητρόπολη Κορέασ γιά ἐνημέρωση σέ θέματα τῆσ Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, πού τήν ὀνομάζουν "Orthodox Day".

Ἐάν κάποιος λάβει ὑπόψη του ὅτι ἀπό τά περίπου πενήντα ἑκατομμύρια τῶν Κορεατῶν ποσοστό 30% εἶναι Χριστιανοί διαφόρων ὁμολογιῶν, στήν πλειονότητα προτεστάντεσ, καί ὅτι μόλισ τρεῖσ χιλιάδεσ εἶναι οἱ ὀρθόδοξοι πιστοί, μπορεῖ νά καταλάβει τήν ἰδιαίτερη σημασία τῆσ ἐπίσκεψῆσ.

Εἶναι δέ ἀξιοσημείωτο ὅτι δειλά-δειιλά κάποιοι προτεστάντεσ, πού καταλαβαίνουν ὅτι ἔχουν ἀποκοπεῖ ἀπό τή θεολογική παράδοση τῆσ μίας καί ἀδιαιρέτησ Ἐκκλησίας πλησιάζουν τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, προβληματίζονται καί κάποιοι ἀσπάζονται

τήν Ὁρθοδοξία.

Μέ τά δεδομένα αὐτά εἶναι μεγάλη ἡ εὐθύνη τῆσ Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας νά ἀνταποκριθεῖ στήν ἀναζήτηση αὐτή.

Προσωπικά ἔχω νά παρατηρήσω ὅτι οἱ κληρικοί καί οἱ λαϊκοί συνεργάτεσ τῆσ Ἱερᾶσ Μητροπόλεωσ Κορέασ ὑποδέχονται τοὺσ ἐπισκέπτεσ, πού συχνά προσέρχονται, μέ πολλή ἀγάπη, πολύ ἐνδιαφέρον, πολλή διακριτικότητα καί εὐγένεια. Εἶναι πάντοτε ἔτοιμοι νά δώσουν λόγον "παντί τῷ αἰτοῦντι" (Α΄ Πέτρ. 3:15).

Ἔτσι καί τό πρῶινό στό ὁποῖο ἀναφερόμαστε. Προσῆλθαν οἱ φοιτητές στήν προγραμματισμένη ὥρα, παρακολούθησαν ὑποδειγματικά τή θεία Λειτουργία, μέ ἄκρα προσοχή, ἡσυχία, εὐπρέπεια καί σεβασμό. Λειτουργήσε ὁ προϊστάμενοσ τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ Κορεάτησ π. Ἀντώνιοσ Woo. Ὁ Μητροπολίτησ Κορέασ π. Ἀμβρόσιοσ χοροστάτησε καί ἀπό τόν θρόνο στήν κατάλληλη στιγμή, μετά τό Εὐαγγέλιο, ἔδωσε τίσ ἀναγκαῖεσ ἐξηγήσεισ σχετικά μέ τήν τέλεση τοῦ μυστηρίου τῆσ θείασ Εὐχαριστίας.

Μετά τό πέρας τῆσ θείασ Λειτουργίας κατεβήκαμε ὄλοιο στή μεγάλη αἴθουσα, πού διαθέτει τό Ἱεραποστολικό Κέντρο. Πήραμε τό πρῶινό κέρασμα καί ἀκολούθησε ἡ ἐνημέρωση.

Τό κύριο θέμα τῆσ συνάντησῆσ ἦταν: "Ἡ θεολογία τῶν εἰκόνων". Ὁ Σεβασμιώτατοσ παρουσίασε πολύ

ἀξιόλογεσ διαφάνειεσ καί ἐξηγοῦσε ἀναλυτικά τή θεολογική ἀξία καί σημασία τουσ. Ἡ ἐνημέρωση ἦταν ὑψηλῆσ ποιότητασ. Παρεμβλήθηκαν καί ἀκολούθησαν συζητήσεισ. Διατυπώθηκαν εὐνόητεσ ἀπορίεσ, στίσ ὁποῖεσ δόθηκε ἡ ὀρθόδοξη θεολογική ἐρμηνεία καί τό ὀρθόδοξο βίωμα.

Προσωπικά θεατήσ καί ἀκροατήσ αὐτῆσ τῆσ ἐκδήλωσῆσ ὄλοιο τό πρῶινό, ὅπωσ καί σέ ἄλλεσ εὐκαιρίεσ, αἰσθάνθηκα ἰδιαίτερη χαρά, διότι ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία στήν Κορέα δίνει τή μαρτυρία τῆσ δυνατά. Ὁ λόγοσ τοῦ Θεοῦ, παρά τίσ πολλήεσ δυσκολίεσ, αὐξάνει καί ἄσ προσευχόμεσ νά πληθύνεται ὁ ἀριθμόσ τῶν πιστῶν (Πράξ. 6:7 κ.ἀ.) γιά τή σωτηρία τῶν ἀνθρώπων καί γιά τή δόξα τοῦ Θεοῦ.

Β) Δεύτερη μαρτυρία στήν ὁποῖα θά ἀναφερθῶ εἶναι ἐκείνη πού ἀκολούθησε δύο ἡμέρεσ ἀργότερα.

Δόθηκε στίσ 26 Ἀπριλίου ἡμέρα Δευτέρα στήν ἐνορία τῆσ Κοιμήσεωσ τῆσ Θεοτόκου στό Τσοντσού, μία πόλη 250 χιλιομέτρα περίπου ἀπό τή Σεούλ.

Τήν πληροφόρηση – μαρτυρία παρακολούθησαν πάνω ἀπό 35 προτεστάντεσ πάστορεσ μέ ἐπικεφαλήσ τόν καθηγητή τοῦ πανεπιστημίου Daejeon κ. Chung Won Bum. Οἱ πάστορεσ εἶχαν ζητήσει ἀπό καιρό ἀπό τόν ἐφημέριο τῆσ ἐνορίασ π. Ἰλαρίωνα Jeong μία ἡμερίδα γιά ἐνημέρωση περὶ τῆσ Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας. Ὁ π. Ἰλαρίων σέ συνεννόηση μέ τή Μητρόπολη ὀργάνωσε τήν ἡμερίδα μέ γενικό θέμα: ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΖΩΗ σύμφωνα μέ τό ἐξῆσ πρόγραμμα:

10:00 -11:00 π.μ.: 1η Εἰσήγηση: *Εἰσαγωγή στήν Ἱστορία τῆσ Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας.* (Γιοχάν Πάκ, Θεολόγοσ).

11:10-12:10 μ.μ.: 2η Εἰσήγηση: *Εἰσαγωγή στήν Λειτουργική ζωή τῆσ Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας.* (Αἰδεσιμῶ. Πρωτοπρ. Ἐλευθέριοσ Χαβάτζασ, Θεολόγοσ-Φιλῶλογοσ).

12:15-1:30 μ.μ.: Γεῦμα.

1:30-2:30 μ.μ.: 3η Εἰσήγηση: *Εἰσαγωγή στά Μυστήρια τῆσ Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας.* (Αἰδεσ. π. Ἰλαρίων Jeong, προϊστάμενοσ Ἱ.Ν.Κοιμήσεωσ Θεοτόκου Τσοντζοῦ).

2:40-4:00 μ.μ.: 4η Εἰσήγηση: *Εἰσαγωγή στήν θεολογία τῶν Εἰκόνων.* (Ἐπίσκοποσ Ἀμβρόσιοσ, Μητροπολίτησ Κορέασ).

4:00-4:45 μ.μ.: Διάλειμμα-Συζήτηση.

5:00-5:30 μ.μ.: Ἐσπερινόσ. Λήξη Ἡμερίδασ.

Βρίσκομαι γιά πρώτη φορά στήν Κορέα. Μοῦ ἔγινε ἡ τιμή νά προσκληθῶ νά συμβάλω γιά ἓνα ἐξάμνηνο.

Εἶμαι ἐντυπωσιασμένοσ ἀπό τόν ἀγῶνα πού κάνει ἡ Ἐκκλησία μασ ἐδῶ στήν Κορέα καί θά εὐχόμενοι οἱ κληρικοί μασ στήν Ἑλλάδα νά μποροῦσαν νά βρεθοῦν γιά λίγο στίσ χώρεσ τῆσ Ἱεραποστολήσ, γιά νά ζήσουν τά προβλήματα ἐπί τόπου καί νά δοῦν τίσ προσπάθειεσ τῆσ Ὁρθόδοξιασ στίσ χώρεσ τῆσ Ἱεραποστολήσ.

Πρωτοπρ. Ἐλευθέριοσ Χαβάτζασ, Σεούλ Κορέασ

Ἡ ἀνατολή τοῦ Ὁρθοδόξου Μοναχισμοῦ στή χώρα τῆς «Πρωινῆς Γαλήνης»

*Εἰσήγηση τῆς μοναχῆς Ἀγάθης Πέκ
στό Διορθόδοξο Μοναστικό Συνέδριο
«Μοναστική ζωὴ καὶ Παράδοση»,
τό ὁποῖο πραγματοποιήθηκε
ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης,
Χανιά 27-30 Μαΐου 2010*

Σέ μία καταπράσινη πηλιά, ἐξήντα χιλιόμετρα βορειοανατολικά τῆς Σεούλ, «ὁ πάσης Δημιουργός τῆς κτίσεως», πρὶν 22 χρόνια, φύτεψε ἕνα ὄμορφο δενδράκι. Δέν εἶναι σάν τὰ ἄλλα πού καλύπτουν τὴν περιοχή. Εἶναι πολὺ ἐντυπωσιακό. Οἱ Ὁρθόδοξοι Κορεάτες, ἀλλὰ καὶ οἱ ξένοι, μέ συγκίνηση καὶ πολλὴ χαρὰ βλέπουν τὸ ὄμορφο αὐτὸ δενδράκι καὶ σπεύδουν νά βρεθοῦν κάτω ἀπὸ τὴ σκιά του, νά δροισισθοῦν ψυχικά, νά ἀναπνεύσουν τὸ ζωογόνο ὀξυγόνο πού ἐκπέμπει ὡς «ὀσμήν εὐωδίας πνευματικῆς», καὶ νά γευθοῦν τοὺς εὐγεστους καρπούς του.

Αὐτὸ τὸ δενδράκι, μοναδικὸ στό εἶδος του, σέ ὁλόκληρη τὴν ἠπειρωτικὴ Ἀσία, εἶναι τὸ Μοναστηράκι τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος, στό Καπουόνγκ τῆς Κορέας. Πῶς φύτεψε ἐκεῖ; Εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρουσα ἱστορία.

Στὶς σχολικὲς διακοπὲς τοῦ θέρους τοῦ 1976, τὰ Ὁρθόδοξα παιδιὰ τῆς Σεούλ πῆγαν κατασκίνηση στό Καπουόνγκ. Ἔστησαν τὶς σκηνὲς τους δίπλα στό ποταμάκι γιὰ δροσιά. Τὴ νύκτα καταρακτώδης βροχὴ ἔκανε τὸ ποταμάκι νά θεριέψει καὶ νά γίνῃ ὀρμητικὸς χεῖμαρρος. Τὰ παιδιὰ πρόλαβαν κι ἀνέβηκαν σέ ψηλότερο σημεῖο. Τὴν ἄλλη μέρα ἢ μία ἀπὸ τὶς σκηνὲς, παρασυρμένη ἀπὸ τὰ νερά βρέθηκε στή βάση τῆς γέφυρας, 500 μέτρα πιο κάτω. Αὐτὸ τὸ συμβάν στάθηκε ἀφορμὴ νά ἀγορασθεῖ, λίγο πιο πάνω στό βουνό, μιά δασικὴ ἔκταση τεσσάρων στρεμμάτων. Ἀπὸ τὸν ἐπόμενο χρόνο στὸν κῶρο αὐτὸ γίνονταν οἱ κατασκηνώσεις μας, πού πῆραν τὸ ὄνομα «Θαβώρ». Ἡ φύση γύρω πανέμορφη. Στὴν ἄκρη τῆς κατασκίνησης κυλάει τὰ καθαρὰ νερά του ἕνα ρυάκι, πού κατεβαίνει ἀπὸ τὶς βουνοκορφές. Οἱ γύρω λόφοι καὶ τὰ βουνὰ καταπράσινα μέ πεῦκα, καστανιές καὶ πολὺχρωμα λουλουδία.

Ἀξέχαστες μένουν οἱ κατασκηνωτικὲς ἀναμνήσεις μας ἀπὸ τὰ παιδικὰ καὶ τὰ νεανικὰ μας χρόνια. Ναὸς τότε δέν ὑπῆρχε. Οἱ θεῖες λειτουργίαι γίνονταν στή μεγάλη σκηνή. Μαζὶ μέ ὁλόκληρη τὴ φύση ὑμνοῦσαμε τὸν Δημιουργὸ καὶ ἀπολαμβάναμε τὰ Τίμια Δῶρα τοῦ Θεοῦ, στή θεία Εὐχαριστία.

Μετά 10 χρόνια, τὸ 1986, ἀποφασίστηκε στὸν κῶρο τῆς κατασκίνησης «Θαβώρ» νά κτιστεῖ τὸ Μοναστήρι «Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος».

Ὅταν εἶχε κουβεντιάσει τὸ θέμα αὐτὸ ὁ πατήρ Σωτήριος (ἀργότερα Μητροπολίτης) μέ τὸν ἀείμνηστο ἅγιο Γέροντα Πορφύριο, ὁ πατήρ Πορφύριος τοῦ εἶπε: «Καλὰ εἶναι νά κτίσεις ἐκεῖ Μοναστήρι. Καὶ μάλιστα ἐκεῖ ἔχει τρία νερά». Καὶ πράγματι τὸ νερό πού βρέθηκε σέ μικρὸ σχετικά βάθος, μετά ἀπὸ ἀνάληψη στό χημεῖο, διαπιστώθηκε ὅτι εἶναι ἀπὸ τὰ καλύτερα τῆς Κορέας.

Ἀλλὰ γιὰ νά κτιστεῖ Μοναστήρι μέρα σέ δασικὴ περιοχή, σέ ἐπιτηρούμενη ἀπὸ τὸν στρατὸ ζώνη, σέ καθεστῶς δικτατορίας καὶ μάλιστα χωρὶς νά ὑπάρχει δρόμος, ἦταν τότε κάτι τὸ ἀδιανόητο. Στὴν εἰδικὴ συνεδρίαση τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τῆς Σεούλ, μετά ἀπὸ μακρὰ συζήτηση γιὰ τὸ θέμα αὐτὸ, ὁ γεροντότερος, στεναχωρημένος, εἶπε πρὸς τὸν π. Σωτήριο: «Σινμουμίμ, (πάτερ) πρέπει νά τὸ καταλάβετε. Εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατο νά γίνῃ κτίριο στὸν κῶρο αὐτόν. Εἶδατε ἄλλο κτίριο ἐκεῖ, μέσα στό δάσος; Ρωτήσαμε καὶ μᾶς εἶπαν ὅτι ὁ στρατὸς ἔχει ἀποτυπώσει σέ χάρτες ὅλη τὴν περιοχή, γιατί πιο πάνω εἶναι τὰ σύνορα μέ τὴ Βόρεια Κορέα. Κάθε τόσο κατεβαίνουν κατάσκοποι. Ὁ στρατὸς δέν δέχεται καμία μεταβολὴ στοὺς χάρτες στοὺς ὁποῖους ἔχει ἀποτυπώσει τὰ πάντα. Καὶ δέν εἶναι μόνον ἡ ἄδεια τοῦ στρατοῦ. Χρειάζεται καὶ ἄδεια ἀπὸ τὴ δασικὴ ὑπηρεσία πού δέν ἐπιτρέπει ἀνέγερση κτιρίων σέ χαρακτηρισμένες δασικὲς περιοχές. Ἐπτά ἄδειες χρειάζονται γιὰ νά κτιστεῖ ἐκεῖ Μοναστήρι. Ἀδύνατον νά μᾶς δοθοῦν». Καὶ ὅλοι συμφωνοῦσαν.

«Κύριε Πάβελ, τὰ καταλαβαίνω ὅλα αὐτὰ –πῆρε τὸν λόγο ὁ π. Σωτήριος– ἀλλὰ ἕνας Ἅγιος Γέροντας, μέ προορατικὸ χάρισμα πού ρώτησα, μοῦ εἶπε ὅτι εἶναι καλὰ νά γίνῃ ἐκεῖ Μοναστήρι. Ἄν ὁ Θεὸς θέλῃ, δέν θά βοηθήσει νά γίνῃ!»

Καὶ ὁ πιστός, ἀείμνηστος τώρα, Πάβελ Κίμ, (εἶχε βαπτιστεῖ ἀπὸ τὸν δεύτερο Ρῶσο Ἱεραπόστολο στήν Κορέα Πάβελ Ἰβανόβσκυ) ἀπάντησε συγκινημένος: «Ἄ, ἂν τὸ εἶπε ὁ Ἅγιος αὐτὸς Γέροντας, πού ἴλετε, νά προχωρήσουμε». Καὶ προχώρησαν.

Μετά ἀπὸ μιά σειρά ἐπεμβάσεων τοῦ Θεοῦ, τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιο ἔλαβε καὶ τὶς ἑπτὰ ἄδειες. Πῶς; Θά χρειαζόταν πολλὴ ὥρα γιὰ νά τὰ ἐξηγήσουμε.

Καὶ γιὰ τὴ διάνοιξη τοῦ δρόμου τί ἔγινε; Πάλι φρόντισε ὁ Παντοδύναμος. Κατὰ τὴν περίοδο πού ἐτοιμάζονταν τὰ ἀρχιτεκτονικὰ σχέδια, μιά Ἐταιρεία ἀνέλαβε νά κόψει καὶ νά μεταφέρει κορμούς μεγάλων δέντρων ἀπὸ τὸ βουνό, πάνω ἀπὸ τὴν Κατασκίνησης μας καὶ ἔπρεπε νά ἀνοίξει δρόμο γιὰ νά περνοῦν τὰ αὐτοκίνητα. Καὶ παρακάλεσαν τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιο νά δώσει τὴν ἄδεια νά περάσει ὁ δρόμος ἀπὸ τὴν ἄκρη τῆς Κατασκίνησης! Καταλαβαίνετε τὴ χαρὰ ὅλων γιὰ τὸ ἀνέληστο δῶρο! Ἄς σημειωθεῖ ὅτι ὁ δρόμος αὐτός, ἀπὸ τὴν ἔταιρεία ἐκείνη, χρησιμοποιοῦνταν μόνον ἕνα καλοκαίρι καὶ τότε ἄλλοτε!

Καὶ αὐτὸ τὸ γεγονός ἐπείσε ὅλους ὅτι ἦταν πράγματι θέλημα Θεοῦ νά κτιστεῖ ἐκεῖ τὸ Μοναστήρι. Αὐτὸ φάνηκε καὶ στή συνέχεια. Ἐνῶ δέν εἶχε ἡ Ἐκκλησία τῆς Κορέας χρήματα γιὰ τὸ χτίσιμο, ἐκείνη τὴν περίοδο βρέθηκαν ἀπρόσμενοι δωρητὲς ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Οἱ ἐργασίες ἀνεγέρσεως τοῦ κτηρίου δέν εἶχαν καμία καθυστέρηση

ἀπὸ ἔλλειψη χρημάτων! Ἀκόμα καὶ ὁ πλήρης ἐξοπλισμὸς τοῦ Μοναστηριοῦ, καὶ ὅλα τὰ ξυλόγλυπτα τοῦ ναοῦ, (πού ἔφτιαξε Ὁρθόδοξος Κορεάτης ξυλόγλυπτης) ἔγιναν στὴν ἐντέλεια.

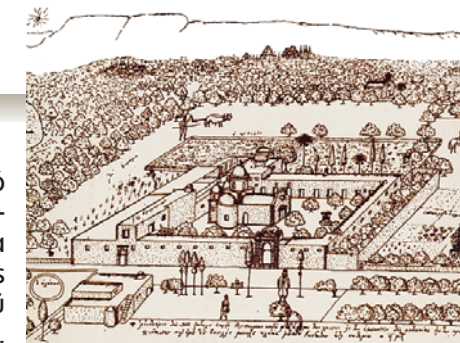
Ἰδιαίτερη εὐλογία τὴν ἡμέρα τῶν Ἐγκαινίων ἦταν ἡ παρουσία τῶν ἀδελφῶν Ἰωάννας, Θεοκτίστης καὶ Δομνίκης, ἀπὸ τὴν Ἱερά Μονὴ Ἀγίου Ἰωάννου Καρέα, πού ἦλθαν καὶ ἔμειναν δυόμισι χρόνια στό Μοναστήρι μας γιὰ νά τὸ ξεκινήσουν.

Οἱ Ὁρθόδοξοι Κορεάτες διατηροῦν τὶς καλύτερες ἀναμνήσεις ἀπὸ τὶς Ἑλληνίδες Μοναχές. Μέ τὸ παράδειγμα τους μᾶς ἔδειξαν τὸν τρόπο τῆς μοναχικῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀπόλυτης ἀφιέρωσης στὸν Χριστό. Οἱ πιστοὶ Κορεάτες καὶ οἱ ξένοι Ὁρθόδοξοι πηγαίναμε στό Μοναστήρι, εἴτε ἀτομικὰ εἴτε κατὰ ὁμάδες ὅπου οἱ ἀδελφές μᾶς ὑποδεχόνταν μέ εὐγενικὸ χαμόγελο, χαιρετώντας μας στὰ Κορεατικά. Μέ ἰδιαίτερη συγκίνηση ζοῦσαμε μαζί τους τὶς κατανυκτικὲς Ἀκολουθίες. Ἐμεῖς ψάλαμε Κορεατικά, ἀλλὰ πολὺ μᾶς εὐχαριστοῦσε νά ἀκούμε τὶς Ἀδελφές νά ψάλλουν Ἑλληνικά ὅσους ὕμνους δέν εἶχαν ἀκόμη μεταφραστεῖ στήν Κορεατικὴ. Γενικά, ἡ φιλοξενία τους ἦταν ἐντυπωσιακὴ. Μᾶς ἔκαναν τραπέζι μέ κορεατικὰ φαγητὰ, πού ἔμαθαν καὶ ἐτοίμαζαν γιὰ ἐμᾶς οἱ ἴδιες. Ἡ ἀγάπη τους, πρὸς ὅλους ἀδιακρίτως, πολὺ μᾶς συγκινοῦσε. Ἔτσι ἔβαλαν τὴν καλὴ ἀρχὴ τοῦ Ὁρθόδοξου Μοναχισμοῦ στό Μοναστήρι μας.

Ἀργότερα ἦρθαν καὶ ἄλλες Μοναχές στήν Κορέα: ἡ ἀδελφὴ Νεκταρία ἀπὸ τὴν Ἱερά Μονὴ Ὁσίου Παταπίου Λουτρακίου, ἡ ὁποία βοήθησε στό ἱεραποστολικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ ἀργότερα πῆγε στήν Ἰνδία, ὅπου ἐξακολουθεῖ καὶ ἐργάζεται. Ἡ ἀδελφὴ Μακαρία, ἡ ὁποία εἶχε γίνῃ μοναχὴ στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἔμεινε στήν Κορέα μέχρι τὸ ἔτος 1999. Τὸ 1998 ἔγινε στή Μονὴ μας ἡ ρασοφορία τῆς ἀδελφῆς Σιλιουανῆς Spencer ἀπὸ τὴν Ἀγγλία. Ὅταν σπούδαζε κινεζικὴ φιλολογία στό Πεκίνο, ἔμαθε γιὰ τὸ Μοναστήρι μας. Ζήτησε νά τὸ ἐπισκεφθεῖ. Ἦλθε, τῆς ἄρρεσε καὶ ἔμεινε. Ἐκτοτε ἀνήκει στή Μονὴ μας.

Στὸ Μοναστήρι μας εἶχαν μείνει τὸ ἔτος 1989 γιὰ τρεῖς μῆνες καὶ δύο Φιλιππινέζες Μοναχές, γιὰ νά γνωρίσουν τὸν Ὁρθόδοξο Μοναχισμό. Στὴ συνέχεια, μέ δύο ἀκόμα Μοναχές, συγκρότησαν τὴν Ὁρθόδοξη Ἀδελφότητα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Θεοτόκου στό νησί Masbate τῶν Φιλιππίνων.

Ὁ ἱερός ναὸς τοῦ Μοναστηριοῦ μας φυλάσσει ὡς πολὺτιμο πνευματικὸ θησαυρὸ τὰ Ἱερά Λείψανα εἰκοσι

τεσσάρων Ἀγίων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, πού ἔζησαν ἀπό τόν 2ον μέχρι τόν εἰκοστό αἰώνα. Οἱ Ἅγιοι αὐτοί μέ ἀπόφαση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου θεωροῦνται Προστάτες τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Κορέας καί ἡ Σύναξη τους ἐορτάζεται, μέ τήν εἰδική Ἱερά Ἀκολουθία τους, τήν ἡμέρα τῆς ἐπετείου Ἐγκαινίων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μας, τήν 3η Ὀκτωβρίου. Αὐτή τήν ἡμέρα, ὅπως καί τήν 6η Αὐγούστου, τῆς Μεταμορφώσεως, προσέρχονται στό Μοναστήρι ὄλοι οἱ ἱερεῖς μας μέ τόν Ποιμενάρχη μας, καί πιστοί ἀπό τίς ἑπτά Ἐνορίες τῆς Κορέας καί γίνεται μεγάλη πανήγυρις. Μετά τή θεία Λειτουργία ἀκολουθεῖ ἐορταστικό κοινό γεῦμα.

Κατά καιροῦς ἔχουν γίνει στό Μοναστήρι μας Ἱερατικές Συνάξεις καί Βαπτίσεις ἐνηλίκων ἀπό κοντινές περιοχές, ὅπου δέν υπάρχουν ἀκόμη Ἱεροί Ναοί μέ Βαπτιστήρια.

Καθ' ὅλη τή διάρκεια τοῦ ἔτους, οἱ πιστοί προσέρχονται γιά πνευματική ἐνίσχυση καί σωματική ἀνάπαυση μακριά ἀπό τόν θόρυβο τῶν πόλεων, μέσα στήν ὁμορφὴ φύση.

Ἰδιαίτερα εὐλαβοῦνται οἱ πιστοί τὰ Ἱερά Λείψανα πού ἀναδύουν ἄρρητη εὐωδία. Εἶναι συγκινητικό νά βλέπεις τούς πιστούς, πρὶν καί μετά τίς Ἱερές Ἀκολουθίες, γονατιστοῦς μπροστά στά Ἱερά Λείψανα, νά ἀποθέτουν μέ δάκρυα τὰ ποικίλα προβλήματα τους στή Χάρη τῶν Ἀγίων. Ἀλλά καί μέ δάκρυα χαρᾶς καί εὐγνωμοσύνης νά εὐχαριστοῦν τούς Ἁγίους Προστάτες μας, γιά τή θαυματουργική πρεσβεία τους πρὸς τόν Πανοικτίρμονα Θεό, πού ἀξιώθηκαν νά εἰσακουσθοῦν. Πράγματι, εἶναι μεγάλη παρηγοριά καί Χάρη στους πιστούς.

Στή δημιουργία ἀτμόσφαιρας κατανύξεως συντελεῖ καί ἡ ἀγιογράφηση ὁλόκληρου τοῦ ναοῦ τοῦ Μονα-

στηριοῦ μας. Ἡ ἀγιογράφηση ἔγινε τό 1997 ἐθελοντικά ἀπό τόν Ἀγιογράφο Καθηγητὴ τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν Ἀθηνῶν κ. Σῶζο Γιαννοῦδη καί τούς συνεργάτες του. Στίς τοιχογραφίες οἱ Ἅγιοι τῶν ὁποίων ἔχουμε ἱερά Λείψανα, στέκουν ὁλοζώντανη τήν παρουσία τους ἀνάμεσά μας: ὁ Ἅγιος Χαράλαμπος, ὁ Μεγαλομάρτυρας Γεώργιος, ἡ Μεγαλομάρτυς Αἰκατερίνα, ὁ Ὅσιος Μακάριος, ὁ Ἅγιος Νεκτάριος καί τόσο ἄλλοι. Τό καντηλάκι πού καίει μέρα νύχτα ἀνάμεσά τους ἐκφράζει τήν εὐγνωμοσύνη μας, γιά τή διηνεκὴ προστασία τους.

Ἐκτός ἀπό τούς Ὁρθόδοξους ἔρχονται στό Μοναστήρι μας καί ἄλλοι Κορεάτες ἀπό τή γύρω περιοχή. Τά δύο τελευταῖα χρόνια προσκαλοῦμε κάθε ἄνοιξη τούς κατοίκους τοῦ κοντινοῦ οικισμού, πού μᾶς ἀγαποῦν καί θέλουν νά μάθουν γιά τήν Ὁρθοδοξία. Ἡ Χορωδία τοῦ Ἁγίου Νικολάου τῆς Σεούλ παρουσιάζει μουσικό πρόγραμμα μέ ὕμνους καί παραδοσιακά ὄργανα. Γίνεται προβολή περὶ τῆς Ὁρθοδοξίας ἀνά τόν κόσμον καί ἀκολουθεῖ πνευματικὴ συζήτηση.

Τί χαρὰ κάνουν τὰ παιδιά ἀπό τίς νότιες Ἐνορίες μας ὅπου δέν χιονίζει, ὅταν ἔρχονται στίς χειμερινές διακοπές τους νά παίξουν μέ τὸ χιόνι! Δίνεται ἡ εὐκαιρία μαζί μέ τόν ἱερέα τους νά συμμετάσχουν στή θεία Λειτουργία, στήν ὁποία ψάλλουν ὅλα μαζί, καί νά συζητήσουμε θέματα πού τὰ ἐνδιαφέρουν.

Κατά καιροῦς γίνονται θείες Λειτουργίες στά Ρωσικά, Ἀγγλικά, Ἑλληνικά, γιά Ρώσους, Ἀμερικανούς καί Ἑλληνας πού ἔρχονται στό Μοναστήρι μας ὄχι μόνον γιά πνευματικὴ ἀνανέωση ἀλλὰ καί γιά νά βοηθήσουν σέ διάφορες ἐργασίες, κυρίως στους ἐξωτερικούς χώρους. Ἐπιμελοῦνται τὰ Προσκυνητάρια μέ τίς εἰκόνες ἀπό διάφορους σταθμούς τῆς ζωῆς τοῦ Κυρίου, τῆς Γεννήσεως, τῆς Βαπτίσεως, τῆς Μεταμορφώσεως, τῆς κλήσεως τῶν Μαθητῶν στή Γενναρέτ, τῆς Σταυρώσεως, τῆς Ἀναστάσεως, καθὼς καί τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, δίπλα στή φιάλη στήν αὐλή τῆς Μονῆς. Μερικοὶ μένουν περισσότερο γιά νά βοηθήσουν σέ ποικίλες ἄλλες ἐργασίες, πού πρέπει νά γίνουν.

Πρὶν δέκα χρόνια πού γιορτάσαμε τὰ 100 χρόνια τῆς Ὁρθοδοξίας στήν Κορέα, στό Μοναστήρι μας ἔγινε τό Συνέδριο τοῦ Διορθοδόξου Συνδέσμου Νέων. Ἦταν μεγάλη χαρὰ νά γνωρισθοῦν τὰ Ὁρθόδοξα Κορεατοπούλα μέ νέους ἀπὸ ἄλλες χώρες τοῦ κόσμου.

Κάθε χρόνο ἐπισκέπτονται τό Μοναστήρι μας ἐκπρόσωποι τοῦ Πανελληνίου Συνδέσμου Παλαιμάχων Πολεμιστῶν Κορέας καί τελεῖται Τρισάγιο ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν 186 Ἑλλήνων πεσόντων κατά τόν κορεατικὸ πόλεμο. Πρὸς τιμὴν τους ἔχουμε ἀνεγείρει στή Μονὴ γρανιτένιο Μνημεῖο, στό ὁποῖο ἀναγράφονται τὰ ὀνό-

ματα ὄλων τῶν πεσόντων. Φυσικά τὰ ὀνόματά τους μνημονεύονται στήν Ἁγία Πρόθεση κατά τίς θείες Λειτουργίες καί κατά τὰ Ψυχοσάββατα, στά κοινὰ μνημόσυνα.

Μεγάλη εὐλογία ἦταν γιά ὄλους μας στήν Κορέα ἡ ἐπίσκεψη στό Μοναστήρι μας τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου μας κ. Βαρθολομαίου, κατά τήν πρώτη ποιμαντορικὴ του ἐπίσκεψη στήν Κορέα, τό 1995. Ἡ φωτογραφία του, πού χάρισε μέ ὠραία ἀφιέρωση στή Μονή, κάνει αἰσθητὴ τήν πατρικὴ στοργή του. Ἦσθε σημειωθεῖ ὅτι μέ Ἀπόφαση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τό Μοναστήρι μας εἶναι ἡ ἔδρα τοῦ Ἰδρύματος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Κορέας, ἀπὸ τό 1996, πού ἀναγνωρίσθηκε ἐπίσημως ἀπὸ τίς Κορεατικὲς ἀρχές ὡς Νομικὸ Πρόσωπο.

Ἡ χαρὰ μας ἦταν μεγάλη ὅταν πρὸ δύο ἐτῶν ἦρθε στό Μοναστήρι μας ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ. Εἰρηναῖος καί κατέθεσε τόν θεμέλιο λίθο τοῦ Ἀσιατικοῦ Ὁρθοδόξου Συνεδριακοῦ καί Ἐκπαιδευτικοῦ Κέντρου, στό ὁποῖο προβλέπεται νά λειτουργήσει καί Θεολογικὴ Σχολή. Μέ τήν οικονομικὴ κρίση καθυστεροῦν οἱ ἐργασίες ἀνεγερσεῶς του. Εὐχνηθεῖτε τό δυνατόν συντομότερα τό ὄνειρο νά γίνει πραγματικότητα.

Ὅπως ἀντιλαμβάνεστε ὁ Ὁρθόδοξος Μοναχισμὸς στήν Κορέα βρίσκεται στό ἀρχικὸ στάδιο. Στό Μοναστήρι μας ζοῦμε μόνον δύο Μοναχές. Γι' αὐτὸ εἴμαστε εὐγνώμονες στήν Ἀδελφότητα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Χρυσοπηγῆς, πού μᾶς φιλοξενεῖ τίς ἡμέρες αὐτές ἐδῶ, γιά τήν πολὺτιμη συμπαράσταση πού μᾶς προσφέρει τὰ τελευταῖα τρία χρόνια. Ὁ ἔρχομός στήν Κορέα τῆς σεβαστῆς Γερόντισσας Θεοξένης γιά τή ρασοφορία μου, πρὶν δύο χρόνια, καί ἡ συγκαταβίωση στή Μονή μας κάθε χρόνο δύο ἀδελφῶν τῆς Χρυσοπηγῆς, γιά περίοδο τριῶν περίπου μηνῶν, εἶναι πολὺ μεγάλη βοήθεια γιά μᾶς. Γι' αὐτὸ καί ἀπὸ τή θέση αὐτὴ θά ἤθελα μέσα ἀπὸ τήν καρδιά μου νά εὐχαριστήσω τήν σεβαστὴ Γερόντισσα καί ὅλες τίς ἀδελφές.

Μέ τήν εὐκαιρία αὐτὴ θά ἤθελα νά εὐχαριστήσω τίς σεβαστὲς Γερόντισσες καί τίς ἀδελφές ὄλων τῶν Μοναστηριῶν πού ἐπισκεπτόμουν κατά τὰ χρόνια τῶν σπουδῶν μου στήν Ἑλλάδα, γιά τήν πολλὴ τους ἀγάπη, τήν πρόθυμη φιλοξενία καί τήν πνευματικὴ ὠφέλεια πού μοῦ πρόσφεραν. Χωρὶς αὐτὴ τήν ἐπικοινωνία μου μέ τὰ Μοναστήρια τῆς Ἑλλάδος καί τήν ἐμπνευση πού μοῦ ἔδωσαν ἴσως ποτέ μόνη μου στήν Κορέα δέν θά ἀποφάσιζα νά γίνω Μοναχή.

Λένε ὅτι ἂν δέν δοῦμε ποτέ θάλασσα εἶναι δύσκολο μέ λόγια νά καταλάβουμε τί εἶναι ἡ θάλασσα. Σᾶς εὐχαριστῶ πού μέ βοηθήσατε νά δῶ καί νά καταλάβω τί εἶναι ὁ Μοναχισμὸς. Χρέος ἔχουμε καί ἐμεῖς, μέ τή σει-

ρά μας, νά δείξουμε ἔμπρακτα στους συμπατριῶτες μας τί εἶναι ὁ Ὁρθόδοξος Μοναχισμὸς.

Μέ τίς καρδίες γεμάτες ἐλπίδα καί χαρὰ προχωροῦμε. Τὸ ὅτι εἴμαστε ἀκόμα δύο Μοναχές στήν Κορέα δέν μᾶς ἀποκαρδιώνει. Ὁ μακαριστὸς Ἅγιος Γέροντας Παῖσιος εἶχε πεῖ στὸν π. Σωτήριο: «Ξεκινήστε! Θά σᾶς βοηθήσω κι ἐγὼ νά ἔλθουν Μοναχές στό Μοναστήρι». Καί ξέρουμε ὅτι φωτισμένοι Γέροντες σάν τὸν π. Παῖσιο δέν ἴβενε λόγια!

Βεβαίως πρῶτα ἀπ' ὅλα τήν πάσαν ἐλπίδα μας τήν ἔχουμε στὸν Κύριό μας καί τήν Παναγία μας, στους Ἁγίους Ἀγγέλους, στους Ἁγίους Ἀποστόλους καί ὄλους τοὺς Ἁγίους μας.

Τελειώνοντας θά ἤθελα νά σᾶς ἀναφέρω ἓνα σύντομο περιστατικὸ.

Τὸ 1997, πού γύρισα ἀπὸ τήν Ἑλλάδα στήν Κορέα, στό Μοναστήρι μας ἔμενε μία Μοναχή καί μία δόκιμη. Κατὰ καιροῦς πῆγαινα νά μείνω ἐκεῖ, δύο-τρῆς μέρες. Ὅταν σκοτεινιάζε, εἰλικρινᾶ, φοβόμουν πού εἴμαστε τρεῖς κοπέλες, μέσα στό δάσος στό βουνό. Γι' αὐτὸ ρώτησα τὸν π. Σωτήριο: «Πῶς μποροῦν νά μένουν ἐκεῖ μόνο 2-3 ἄνθρωποι»; Ὁ π. Σωτήριος μοῦ ἀπάντησε: «Ἐδῶ εἶναι ἓνα κομμάτι τοῦ Παραδείσου. Εἶναι παρὼν ὁ Χριστὸς μας· ἡ Παναγία μας. Οἱ Ἅγιοι Ἄγγελοι. Οἱ 12 Ἅγιοι Ἀπόστολοι· οἱ 24 Προστάτες Ἅγιοι, τῶν ὁποίων ἔχουμε ἐδῶ τὰ ἱερά Λείψανά τους. Βλέπετε, δέν εἴμαστε λίγοι. Εἴμαστε τόσο πολλοί! Δέν ἔχουμε καθόλου ἀνησυχία».

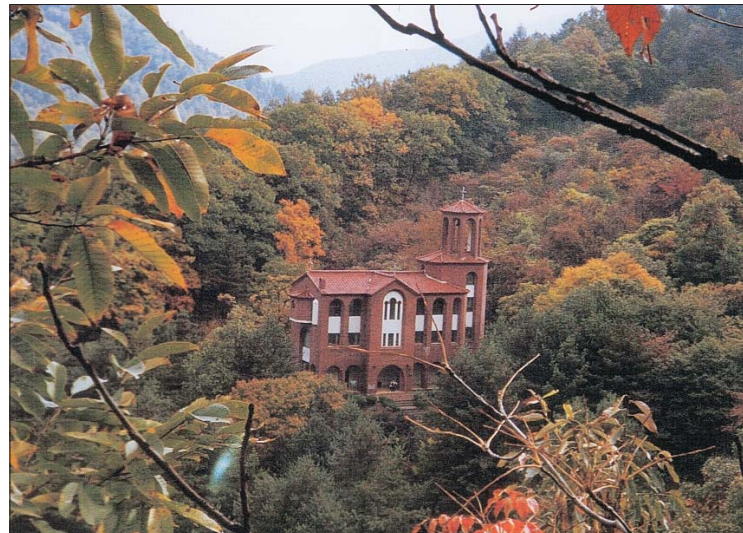
Ὁμολογῶ ὅτι τότε δέν κατάλαβα καλὰ τὸ νόημα τῶν λόγων του.

Φέτος τὸν Φεβρουάριο ἦρθαν στό Μοναστήρι μας τὰ παιδιά ἀπὸ τήν Ἐνορία τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Πουσάν. Χάρηκαν πολὺ τὰ παιδιά. Μετά τὸν γυρισμό τους στό Πουσάν ἓνα ἀπὸ αὐτὰ μοῦ ἔστειλε γράμμα, πού περιεῖχε δύο ἐρωτήσεις. Ἡ μία ἐρώτηση ἦταν ἀκριβῶς αὐτὴ πού εἶχα κάνει ἐγὼ στὸν π. Σωτήριο πρὶν 13 χρόνια! Γράφοντας στό παιδί ἀκριβῶς τήν ἀπάντηση πού μοῦ εἶχε δώσει τότε ὁ π. Σωτήριος ἔνιωθα ἰδιαίτερη συγκίνηση καί χαρὰ, διότι τότε δέν καταλάβαινα τὸ νόημα, ἀλλὰ ἐν τῷ μεταξύ τὸ κατάλαβα καί μπορούσα τώρα ἀπὸ προσωπικὴ ἐμπειρία καί πεποίθηση νά δώσω αὐτὴν τήν ἀπάντηση.

Φαινομενικὰ εἴμαστε λίγοι. Πνευματικὰ εἴμαστε τόσο πολλοί, ἐνωμένοι μεταξὺ μας μέ τὸν σύνδεσμο τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ μας.

Σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ γιά τήν ὑπομονή σας νά ἀνεχθεῖτε τὰ πτωχὰ Ἑλληνικά μου.

Καί μὴν ξεχνᾶτε. Οἱ προσευχές σας εἶναι τὸ μεγαλύτερο στήριγμα γιά τὴ Μονή μας, στήν Κορέα. Σᾶς εὐχαριστῶ.

22.3.2010 Ήταν ένα έναγώνιο μήνυμα του Μητροπολίτη Ταράσιου από το Σάν Τιάγκο της Χιλής λίγες μέρες μετά τον καταστρεπτικό σεισμό. «Θέλεις – μπορείς να έλθεις Santiago Chile, εκεί που είχαν τον σεισμό και τώρα είναι όλα καλά, για το Πάσχα;...». Βρέθηκα σε πολύ δύσκολη θέση, δεν μπορούσα. Ήδη είχαμε προγραμματίσει από την ένορία, να φύγουν τρεις πρεσβύτεροι για να εξυπηρετήσουν χωριά της υπαίθρου στον Βόρειο Έβρο, και τα νησιά Μήλο και Ήρακλειά των Κυκλάδων. Ζήτησα βοήθεια, απευθύνθηκα στο Γραφείο προσωπικού της Έπισκοπής, τηλεφώνησα σε Έκκλησιαστικές Κοινότητες που υπηρετούν από δύο άγαμοι κληρικοί. Παρακάλεσα, αν δεν θέλετε να πάτε, έλθατε να κάνετε τις ακολουθίες στην δική μου Κοινότητα να πάω εγώ. Καλή πρόθεση, αλλά όχι διάθεση. Περίσκεψη και πόνος. Ήξερα πώς υπάρχει θέμα. Δεν τα κατάφερα, ντρεπόμουν να τηλεφωνήσω να μάθω τι τελικά έγινε. Κοινώνησαν οι Χιλιανοί Όρθόδοξοι Χριστό Άναστάντα;

Είμαστε χωρίς θυσιαστικές καταβολές, χωρίς ιεραποστολικό ζήλο, χωρίς ανιδιοτελή αγάπη. Δεν ακούσαμε ποτέ με τα αυτιά της ψυχής το «πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τα έθνη...», και ως τό έχουμε πει εκατοντάδες φορές σε Βαπτίσματα ή Κυριακάτικους όρθους. Μένουμε βολεμένοι με τό καλό μας αυτοκίνητο, τό πατρικό ή και όχι σπίτι μας, τήν «μεγαλοσύνη» των αστικών ένοριών, όπου τά πλήθη θά καμαρώσουν τόν Άρχιμανδρίτη ιερουργούντα και κηρύττοντα. Μετά, κενότητα μπροστά σε μία τηλεόραση ή σε κάποια καφετέρια σκοτώνοντας τήν ώρα μας. Ναί και γιατί όχι μερικές συνεδρίες στον ψυχολόγο και όλα καλά. Έντάξει μήν με δέχνετε, σίγουρα όχι όλοι, αλλά κάποιοι. Συνομήλικοί μου και νεώτεροι, γιατί όχι και παλαιότεροι. Τά πάντα ή φαινόμενη διατρεία και μετά τίποτα.

Είμαι τό 2002 πού τό πρώτο μου Πάσχα σάν πρεσβύτερος, κλήθηκα από τόν τότε Ζιμπάμπουε Χρυσόστομο να βρεθώ Μεγάλη Έβδομάδα σε κάποια Έλληνική Κοινότητα στό κέντρο της Άφρικής. Μπουζουμπούρα πρωτεύουσα του Μπουρούντι, εν μέσω έμφυλιου πολέμου. Ή απάντηση στην αγωνία της Μάνας «πού πας;»: «Μάνα όταν ήσουν μετανάστρια στην

Αυστραλία, δεν ήθελες να ακούσεις Χριστός Άνέστη. Φεύγω, και αν συμβεί κάτι μή με φέρτε πίσω και εκεί ό Θεός τό ίδιο χώμα έφτιαξε». Σκληρό, μά ό Θεός μου δωσε πιστούς γονείς, και δυνατό πνευματικό Πατέρα, πού τά παιδιά του, τά σκόρπισε στις ανάγκες της Όρθοδοξίας παντού. Μετά από πολύωρο ταξίδι, πού πλησίασε τό 24ωρο με τίς μετεπιβιβάσεις, έφτασα απόγευμα Κυριακή των Βαΐων. Δεν μπορούσαμε να κάνουμε τίς ακολουθίες άργά, για λόγους ασφαλείας. Άρχισα με τήν εύλογία των Βαΐων και τόν Νυμφίο. Πέρασαν οι μέρες του Πάθους ήρθε ή Άνάσταση. Τά παιδιά, Έλληνόπουλα και Μιγάδες, ένθουσιασμένα από τή συμμετοχή τους στις ακολουθίες. Εικόνες πού θά μείνουν άνεξάλειπτες στις ψυχές τους. Όκτάχρονα παιδιά να κρατούν τό χρυσοκέντημα του Έπιταφίου. Τά μεγαλύτερα ένθουσιασμένα από τή συμμετοχή τους, πριν φύγω με γέμισαν με δώρα, ζωγραφίες και ψηφιακούς δίσκους, πού μόνα τους άντέγραψαν, με άφρικάνικη μουσική. Φυσικά και θυμάμαι τόν επίτιμο Πρόξενο και τόν όδηγό του ένα βράδυ στό αυτοκίνητο, να τραβάνε ξαφνικά τά όπλα τους και να μου λένε, «αν έχουμε έμπλοκή καλύψτε τό κεφάλι σας άνάμεσα στα καθίσματα». Δεν συνέβη τίποτα, μά μετά από λίγο καιρό, έτσι δολοφονήθηκε ό εκεί Παπικός Άρχιεπίσκοπος.

Πάντα στην προσκομιδή δεν λησμονώ να μνημονεύω των εν Μπουζουμπούρα του Μπουρούντι, Πρώτη της Κωνσταντινουπόλεως, Άλγερία της Άλγερίας, Ήρακλειά των Κυκλάδων, Μπανγκόκ της Ταϊλάνδης, Μπουένος Άιρες και Μάρ δε Πλάτα της Άργεντινής, Μοντεβιδέο της Ούρουγουάης, Σάο Πάολο της Βραζιλίας, Όρθόδοξων Χριστιανών. Λίγων θυμάμαι τά όνόματα, αλλά δεν ξεχνώ τή χαρά τους για τό ότι έκαναν Πάσχα και κοινώνησαν Σώμα και Αίμα Χριστού εις άφροισιν άμαρτιών και ζωήν τήν αιώνιον.

Μερικούς μήνες μετά τό τσουνάμι στην Νοτιοανατολική Άσία και κάνουμε Πάσχα στην αίθουσα ενός ξενοδοχείου στην Μπανγκόκ της Ταϊλάνδης. Τέτοια έξωτικά λουλούδια πού στόλισαν τό τραπέζι πού χρησιμοποιήσαμε για έπιτάφιο δεν ξανάδα πουθενά. Τά έφερε μία άλλοπιστα σύζυγος Έλληνα. Μά μετά Ρουμάνοι, Άμερικανοί, Έλληνες, κάποιοι Αιγύπτιοι, Λειτουργία και Χριστός Άνέστη στα Έλληνικά και Άγγλικά

με Άραβικές και Ρουμάνικες ψαλμωδίες. Πάντα τά έθνη.

Όταν γύρισα από τήν Μπανγκόκ, ό Άρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος μου είπα: «έψαξα να σε βρω στο τηλέφωνο, προσπάθησα να σου στείλω φάξ». Αυτό ήταν ή πολυτιμότερη άμοιβή μου, γιατί ό τότε Χόνγκ Κόνγκ Νικήτας δυσκολευόταν οικονομικά άκόμα και για τά εισιτήρια. «Μακαριώτατε, του είπα, Σας εύχαριστώ μά και συνάμα Σας παρακαλώ μήν ψάχνετε έθειλοντές για τέτοιες άποστολές, να τό επιβάλει ή Έκκλησία μας, ώστε όλοι οι νεαροί άγαμοι πρεσβύτεροι να φεύγουν τέτοιες μέρες για τό έξωτερικό και τήν έπαρχία». Συνέχισα να του μιλώ για τά συναισθήματα των ανθρώπων, πού δεν είχαν έλπίδα πώς θά βρεθεί παπάς για να προσκυνήσουν Έπιτάφιο και να μεταλάβουν. Ευχές και συχαρητήριες έπιστολές Του, κειμήλια μνήμης.

Πρωτύτερα για δύο χρόνια, σ' ένα νησάκι 70 κατοίκων στις Μικρές Κυκλάδες, και κράτησα όμορφες νοσταλγικές εικόνες. Τήν μία χρονιά λειτουργήσαμε μετά τό Πάσχα και με άρκετή όδοιορία σε χαμένα μονοπάτια, σε ένα έρειπωμένο Έκκλησάκι, τήν έπόμενη λίγο πού κάτω κοντά στον δρόμο ήταν έτοιμο ένα νέο, άφιερωμένο στον Άγιο Άθανάσιο όπως και τό παλιό. Μεγάλα τά της πίστεως κατορθώματα. Και μετά Λατινική Άμερική γεμάτη Έλληνες και όχι μόνο Όρθόδοξους.

Ό Έπίσκοπος άγωνιά, δεν υπάρχουν χρήματα για τά εισιτήρια, αλλά στην 52χρονη ιστορία της Κοινότητας του Μάρ δε Πλάτα ποτέ δεν έκαναν Μεγαλοβδόμαδο. Πάντα τήν Κυριακή του Θωμά κατέβαινε ό μακαριστός Άσσου Άάκωβος, τούς λειτουργούσε και τούς κοινωνούσε. Άξίζε ή θυσία. Τήν κάναμε. Ένας Ισπανόφωνος κληρικός μαζί μας ό π. Χρυσόστομος. Κοντά 4.000 ευρώ έξοδα, αλλά τί χαρά για τούς 200 Έλληνες, έψαλλαν τά έγκώμια, τά παιδιά τους άκουσαν στα Ισπανικά κείμενα και Ύμνους. Όλα άνέλπιστα για εκείνους μά και για μάς εύλογία μεγάλη.

Τήν έπόμενη χρονιά. «Ξέρεις άδελφέ χειροτόνησα έναν Ίερέα για τό Σάο Πάολο με περασμένα τά 70. Δεν τά καταφέρνει καλά. Κάνει μία Λειτουργία και Βαπτίσματα, Κηδείες αλλά δεν θά βγάλει Μεγαλοβδόμαδο. Πέρυσι πήγε κάποιος κληρικός από τήν Θεσσαλονίκη μά δεν μπορεί φέτος. Θά σου πληρώσω τό εισιτήριο και θά σε φιλοξενήσουν εκεί οι Έλληνες». Να ναι εύλογημένο και Σάββατο του Λαζάρου στην Βραζιλία. Πόσο όμορφα όλα, τά είχε στην διάθεσή μας ό παλιός εκεί έφημέριος Άρχιμανδρίτης Νεκτάριος. Ένδυτές στα πράσινα για των Βαΐων, μαύρα και βιολετή, κόκκινα για τήν Άνάσταση. Ευαγγέλια και Ίερά Σκεύη, τίποτα δεν έλει-

πε από τό Ναό του Άποστόλου Πέτρου. Άκριβώς αντίθετα από τήν Μπανγκόκ. Εκεί μία μεγάλη βαλίτσα βγήκε από τό Μετρό και ό φέρων μου είπα: «εδώ μάλλον έχει ό,τι χρειαστείτε». Ναί είχε ό,τι χρειάστηκα, αλλά και να μην είχε θά τά καταφέρναμε. Ό,τι δεν θέλει δεν κάνει ό άνθρωπος.

Λένε πώς ζούν μόνο στο Σάο Πάολο 20.000 Έλληνες. Των Βαΐων γέμισε ή Έκκλησιά, στα αυγικά λιγότεροι. Για πρώτη χρονιά χρησιμοποιήσαμε στις ακολουθίες και Πορτογαλικά. Ζήτησαμε τίς φυλλάδες από τόν Όρθόδοξο Σύρο Μητροπολίτη Σάο Πάολο κ. Δαμασκνό, πού έθιμοτυπικά έπισκεφτήκαμε τήν Μεγάλη Τρίτη. Έτσι έγινε δυνατόν και οι νεώτεροι, πού δεν καταλαβαίνουν Έλληνικά, να πάρουν μία γεύση από τά Ίερά κείμενα, μάάλιστα διαβάζοντάς τα, όσοι έπιθυμούσαν από τούς προσερχόμενους. Όμορφη στιγμή, όταν οι έφηβοι πού μετείχαν στον Νιπητέρα διάβασαν διαδοχικά τήν Δοξολογία. Τήν Μεγάλη Παρασκευή περάσαμε τούς 500 και τήν Άνάσταση άγγίξαμε τούς 300-350. Ήρθαν και οι Βραζιλιάνοι γιατί ό Βραζιλιάνος Όρθόδοξος Παπάς πήγε στο Περού, να αντικαταστήσει τόν εκεί γέροντα έφημέριο πού άρρώστησε. Βλέπετε ό Ναός δεν βρίσκεται σε τόσο άσφαλή περιοχή, οι άποστάσεις μεγάλες και ό φόβος από τήν έγκληματικότητα μεγαλύτερος. Αυτά συγκράτησαν τούς περισσότερους από 1000, πού γέμισαν ένα κτήμα τό πρωί του Πάσχα, για να τσουγκρίσουν κόκκινο αυγό και να φάνε ψητό άρνι. Κάναμε τόν Έσπερινό της Άγάπης και μετά Πάσχα Έλλήνων, με παιδιά πού δεν είδαν ποτέ τό Έλληνικό χώμα, μά χόρευαν λεβέντικα τόν τσάμικο. Και Κυριακή του Θωμά, νοτιότερα στο Μάρ δε Πλάτα, μήν μείνουν και φέτος άλειτούργητοι.

«Πάσχα πάντας αγιάζον πιστούς» και τί να πρωτοθυμηθείς. Στο Άλγέρι μέσα στην Έλληνική πρεσβεία και τό εκεί παρεκλήσι της Άγίας Τριάδος, μία γυναίκα με δύο παιδιά έντρομη ρωτά μήπως ή εικονοληπτική μηχανή παρουσιάσει σε Άλγερινό κανάλι τήν τελετή και τήν δει ό Μουσουήμανος άντρας της. Είναι κρυφά από εκείνον στο Ναό. Να έξομολογηθώ σε ποιά γλώσσα. Γαλλικά και Ρωσικά πού ήξερε δεν τά καταλάβαινα. Πές τα, άκούει Εκείνος και δόξα τω Θεω μετά από χρόνια κοινώνησαν μάνα και τέκνα. Εικόνες πού δεν θά σβήσουν ποτέ. Εικόνες όμως πού δεν θέλουν να ζήσουν συνάδελφοί μου κληρικοί.

Χριστός Άνέστη και αυτό τό κείμενο δεν πρέπει να ύπογραφεϊ γιατί έχει μέσα πολλά εγώ.

Άληθώς Άνέστη και ως τό ύπογράψει λοιπόν

ένας Παπάς

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΕΝΥΑΣ

Με την εύλογια του Σεβ. Αρχιεπισκόπου Φινλανδίας κ. Λέοντος τετραμελής αντιπροσωπεία της Φινλανδικής Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας μᾶς επισκέφτηκε τόν Δεκέμβριο τοῦ 2009.

Ὅπως εἶναι γνωστό, τὰ τελευταῖα τριάντα χρόνια ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Φινλανδίας ἴδρυσε Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς καί συμπαρίσταται στό ἱεραποστολικό ἔργο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κένυας μέ τήν ἀνέγερση ναῶν, σχολείων, ἰατρικῶν κέντρων καί μέ τήν ἀποστολή κληρικῶν καί λαϊκῶν μελῶν της.

Οἱ Φινλανδοί ἐπισκέπτες μας φιλοξενήθηκαν στήν Ἱερά Μητρόπολη Κένυας καί ἐπισκέφθηκαν μαζί μέ τόν Σεβ. Μητροπολίτη κ. Μακάριο τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα ἐπιτέλεσε ἡ Ἐκκλησία τῆς Φινλανδίας τὰ τελευταῖα τριάντα χρόνια στήν Κένυα. Ἐνα ἀπό αὐτά τὰ ἔργα εἶναι καί τό Δημοτικό Σχολεῖο στό Λομπέρε τῆς Λαϊκίπιας. Λόγω τῆς συνεχιζόμενης ἐπί μακρόν χρόνον ξηρασίας τῆς περιοχῆς αὐτῆς οἱ ἀνάγκες τῶν κατοίκων εἶναι μεγάλες. Οἱ Φινλανδοί ἐπισκέπτες ἀνέλαβαν τὰ ἔξοδα τῆς καθημερινῆς διατροφῆς τῶν 400 παιδιῶν τοῦ σχολείου. Τό πρόγραμμα αὐτό ἄρχισε ἀμέσως καί λειτουργεῖ συστηματικά ἀπό τίς ἀρχές Ἰανουαρίου τοῦ 2010.

Εἰκοσιπενταμελής χορωδία Σπουδαστῶν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Πατριαρχικῆς Σχολῆς τῆς Ναϊρόμπης, συνοδευόμενη ἀπό τόν Σεβ. Μητροπολίτη κ. Μακάριο, ἐπισκέφθηκαν τήν Κύπρο στίς 25/1-5/2/2010. Μέ τίς εύλογίες τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, στάθμευσαν στήν Αἴγυπτο, ὅπου ἐπισκεύθηκαν τήν Ἱερά Μονή Ἀγίου Γεωργίου Παλαιοῦ Καῖρου, τήν ἐποπτεία Καῖρου, τόν Ἅγιο Νικόηλο καί τό σπίτι ὅπου ἔζησε ὁ Ἅγιος Νεκτάριος, Ἐπίσκοπος Πενταπόλεως. Οἱ Σπουδαστές ξεναγήθηκαν στούς ἱερούς αὐτούς τόπους καί θαύμασαν τήν πλούσια παράδοση καί τόν σύνδεσμό τους μέ τό Ὁρθόδοξο Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας.

Στήν Κύπρο οἱ Σπουδαστές ἐπισκέφθηκαν ἱερούς καί ἀρχαιοθολογικούς χώρους, προσκύνησαν

ἱερά λείψανα ἀγίων, ἔγιναν δεκτοί ἀπό τόν Ἀρχιεπίσκοπο Κύπρου κ. Χρυσόστομο καί τούς κατά τόπους Ἀρχιερεῖς, γνώρισαν ἀπό κοντά τή ζωή τῶν μοναχῶν ἐπισκεπτόμενοι Ἱερές Μονές ἀνδρῶν καί γυναικῶν, ἔψαλλαν σέ πανηγυρικές θεῖες Λειτουργίες καί ἔδωσαν μουσικοχορευτικές παραστάσεις στίς κυριότερες πόλεις τῆς Κύπρου μέ τήν ὁμάδα τῶν Μασάι, πού τούς συνόδευε.

Στίς 18-28/2/2010 δεκαμελής αντιπροσωπεία τοῦ Ὁρθόδοξου Κέντρου Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἀμερικῆς ἐπισκέφθηκε τήν Κένυα. Ἡ ἀποστολή ἀποτελεῖτο ἀπό δύο κληρικούς καί ὀκτώ φοιτητές τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Βοστώνης. Ὑπεύθυνος τῆς ἀποστολῆς ἦταν ὁ Διευθυντής τοῦ Ὁρθόδοξου Κέντρου π. Μαρτίνος Ρίτσιν. Ἐγιναν δεκτοί ἀπό τόν Σεβ. Μητροπολίτη καί συλλειτουργήσαν στόν Ἱερό Ναό Ἀποστόλου Παύλου στήν Καγκίρα τῆς περιοχῆς Κιαμποῦ. Ἀμέσως μετά ἀναχώρησαν γιά τήν Τουρκάνα μιά ἀπό τίς πλέον ἀπομακρυσμένες περιοχές, γνωστή γιά τήν ξηρασία καί τήν μεγάλη φτώχεια. Στήν περιοχή αὐτή ἔκτισαν τόν πρῶτο Ὁρθόδοξο ναό ἀφιερωμένο στόν Ἅγιο Ἰωάννη τόν Πρόδρομο. Στήν περιοχή Τουρκάνα ὑπάρχουν τρεῖς Ὁρθόδοξοι ἱερεῖς, ἀπόφοιτοί τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς τῆς Ναϊρόμπης, οἱ ὁποῖοι ἀνήκουν στή φυλή Τουρκάνα καί ἐξυπηρετοῦν, στήν ἀχανή αὐτή ἔρημο, δέκα περίπου Ὁρθόδοξες Κοινότητες.

Οἱ Ἀμερικανοί ἐπισκέπτες κατήχησαν ἕνα μεγάλο ἀριθμό κατοίκων τῆς περιοχῆς καί πρόσφεραν πολλὰ τρόφιμα σέ ὄσους ὑποφέρουν λόγω τῆς συνεχιζόμενης ἀνομβρίας. Προγραμματίζουν νά βοηθήσουν συστηματικότερα στό ἐγγύς μέλλον τήν περιοχή αὐτή. Ἦδη ἔχουν ἀναλάβει τή λειτουργία καί συντήρηση ἑνός νηπιαγωγείου πού βρίσκεται στόν περίβολο τοῦ Ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου.

Εἴκοσι πέντε γιατροί ἀπό τήν Κύπρο ἐπισκέφθηκαν τήν Κένυα ἀπό τίς 11-28/3/2010. Οἱ γιατροί αὐτοί ἦρθαν γιά τρίτη φορά στήν Κένυα ὑπό τήν αἰγίδα τῆς Φιλανθρωπικῆς Ὁργανώσεως «Σοφία». Φιλοξενήθηκαν στούς χώρους τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς καί ἐπισκέφθηκαν πολλὰ Δημοτικά Σχολεῖα τῆς Μητροπόλεως.

Ἡ πρώτη ὁμάδα ἀσκολήθηκε μέ τὰ παιδιά τῶν Σχολείων τῆς Ναϊρόμπης καί τῶν περιχώρων. Ἐγιναν ἰατρικές ἐξετάσεις καί δόθηκαν δωρεάν φάρμακα σέ 1.500 παιδιά Νηπιαγωγείων καί Δημοτικῶν Σχολείων.

Ἡ δεύτερη ὁμάδα συνοδευμένη ἀπό τόν Σεβ. Μητροπολίτη Κένυας ἐπισκέφθηκε τή Δυτική Κένυα, κοντά στήν περιοχή τῆς λίμνης Βικτώρια. Ἐξετάστηκαν 1.250 παιδιά τῶν σχολείων τῆς Μητροπόλεως. Μάλιστα ὑπῆρξαν καί ἔξι πολύ σοβαρές περιπτώσεις μικρῶν παιδιῶν πού μέ τήν ἔγκαιρη καί σωστή ἰατρική ἐπέμβαση, σώθηκαν ἀπό βέβαιο θάνατο. Οἱ γιατροί μέ τή συμπαράσταση τῆς Μητροπόλεως ἀνέλαβαν ὅλα τὰ ἔξοδα θεραπείας τῶν παιδιῶν αὐτῶν σέ νοσοκομεῖα τῆς περιοχῆς. Ἐπίσης ἀνέλαβαν τήν καθημερινή διατροφή τῶν παιδιῶν σέ τρία Δημοτικά Σχολεῖα τῆς περιοχῆς.

Ὁ Σεβασμιώτατος εὐχαρίστησε θερμά ὅλους τούς ἐθελοκτές γιατρούς γιά τήν ἀνιδιοτελή προσφορά τους στά πάσχοντα παιδιά τῆς Κένυας.

Οἱ ἀκολουθίες τῆς Ἀγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ἐτελοῦντο καθημερινά στόν Ἱερό Ναό Ἀγίου Μακαρίου στήν Ἐκκλησιαστική Σχολή μέ τή συμμετοχή τῶν ἱερέων - σπουδαστῶν τῆς Σχολῆς καί ὄλων τῶν σπουδαστῶν τῶν δύο Σχολῶν: τῆς Ἐκκλησιαστικῆς καί τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης, πάντα παρών, ἀνέπτυσε ἐπίκαιρα θέματα ἐπεξηγώντας τό βαθύτερο νόημα τῶν ἡμερῶν τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς.

Ἀπό τό Γραφεῖο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κένυας

«τῶν δέ μαθητῶν καθὼς ὑπορεῖτό τις ὤρισαν ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς... ἀδελφοῖς»

(Πράξ. ια' 29)

Ἄπό 1-1-2010 ἕως 30-3-2010 προσεφέρθησαν στὸ Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τὰ παρακάτω χρηματικά ποσά γιὰ τὸ ἱεραποστολικὸ ἔργο ἀπὸ τοὺς:

Anagnostopoulou J. 41,90 • Bothos R. 30 • Economou G. 34,90 • Phloridis G. Ph. 72,85 • Tsina F. 13,96 • Vlahos B. & D. 345,21 • Ἀβραμιώτου Ἀ. 70 • Ἀγαθαγγέλου Β. 50 • Ἀγαθολοπούλου Δ. 20 • Ἀγγελόπουλο Π. 30 • Ἀγοραστόπουλο Δ. 20 • Ἀδελφίδου Ἐ. 100 • Ἀδελφότης «ΕΥΝΙΚΗ» 50 • Ἀθανασιάδη Ν. 70 • Ἀθανασόπουλο Κ. 20 • Ἀλεξανδράτο Γ. 200 • Ἀλεξίου Γ. 10 • Ἀλικάκο Γ. 206,39 • Ἀλιπράντη Ἀ. 20 • Ἀναγνωστοπούλου Ἐ. 300 • Ἀναστασιάκη Ἀ. Κ. 50 • Ἀναστασιάδη Φ. 600 • Ἀναστασιάδου Σ. 70 • Ἀναστασίου - Κυργιαλάνη Ζ. 50 • Ἀνδριανό Ε. 20 • Ἀντωνιάδου Ἀ. 250 • Ἀντωνιάδου Σ. 10 • Ἀντωνίου Ε. 50 • Ἀντωνίου Ἰ. 100 • Ἀντωνίου Σ. Π. 50 • Ἀντωνόπουλο Κ. 150 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 180) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 189) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 181) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 832) 20 • Ἀνώνυμο (Α.Α.4789) 20 • Ἀνώνυμο (Α.Α.4799) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1502) 70 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1791) 15 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1790) 10 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1789) 10 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1788) 10 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1711) 5 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1019) 200 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 966) 80 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 429) 250 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 428) 400 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 4890) 100 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 4883) 20 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1312) 400 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 19) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε.

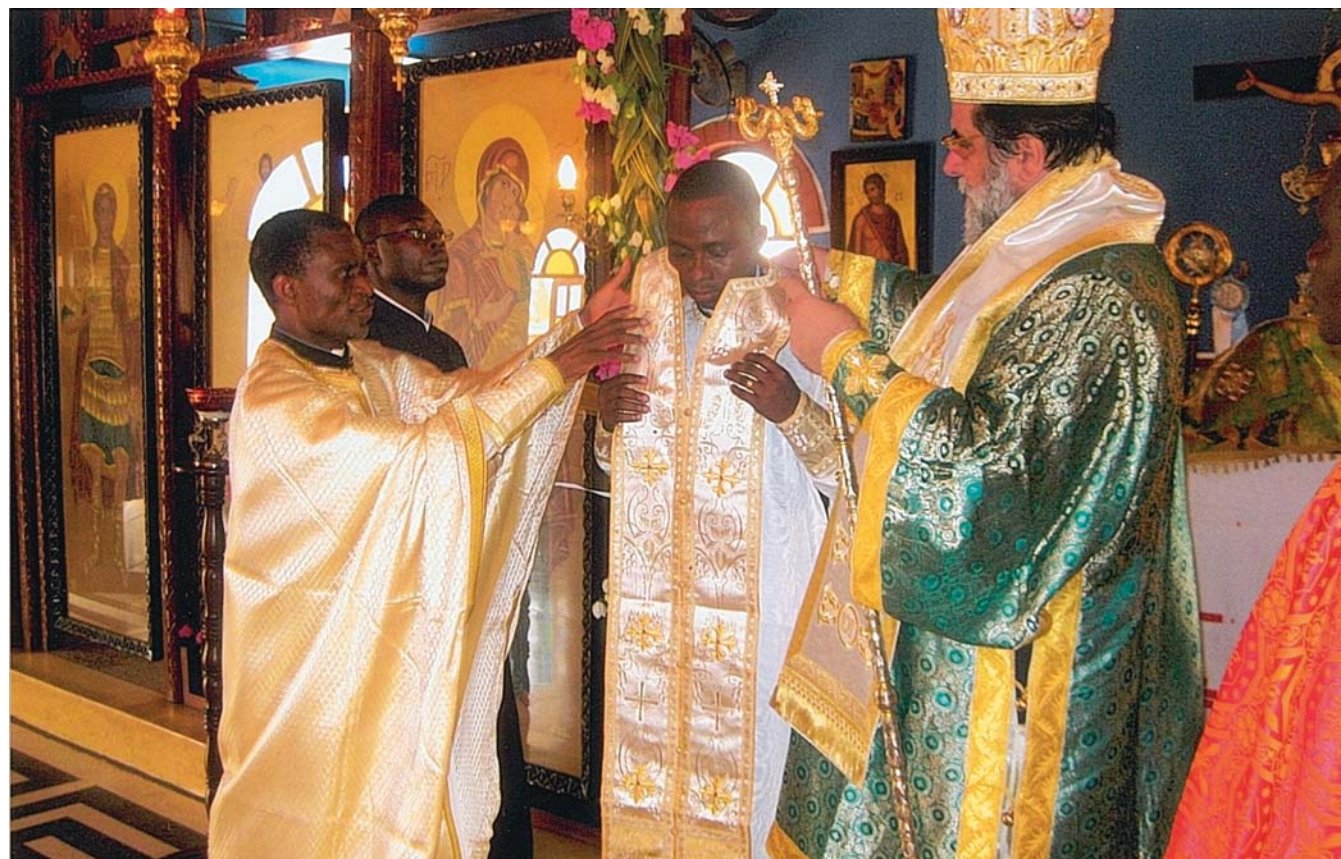
938) 500 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 4913) 20 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 950, 1500) 1.000 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1426) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 259, 1231) 140 • Ἀνώνυμο (Δ.ΕΠ. 0620) 20 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1437) 40 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1143) 30 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1221) 1.000 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1653) 40 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1504) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 327) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 202) 50 • Ἀνώνυμο (Δ.ΕΠ. 0621) 20 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 951) 100 • Ἀνώνυμο (Δ.ΕΠ. 0618) 20 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 709) 100 • Ἀνώνυμο (Δ.ΕΠ. 0601) 20 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 855) 35 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1182, 1183) 1.000 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 575) 500 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 131) 30 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 977,1022) 320 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1446) 100 • Ἀποστολίδου Γ. 1.000 • Ἀποστολόπουλο 400 • Ἀποστόλου Μ. 20 • Ἀργυριάδου Β. 60 • Ἀρμπή Ἐ. 20 • Ἀσφή Ἐ. 10 • Βάθη Σ. 10 • Βακαδάρη Ἰ. 160 • Βαλιάνου Ἀ. 100 • Βασιλάκη Σ. 300 • Βασιλειάδη Π. 40 • Βασιλείου Ἀ. 50 • Βασιλείου Κ. 50 • Βασιλοπούλου Σ. 50 • Βασιλοπούλου Σ. 60 • Βαχλά Θ. 30 • Βαϊνᾶ Γ. 90 • Βενετᾶκη Α. 50 • Βεντούρη Ἰ. 300 • Βέττα Γ. 40 • Βιτωράτου Ἀ. 170 • Βιτωράτου Ἀ. 150 • Βηλασόπουλο Γ. 90 • Βηλάχο Δ. 50 • Βηλασόπουλο Π. 150 • Βηλάχου Ἀ. 15 • Βογιατζιδάκη Μ. 50 • Βογιατζόγλου Ἐ. 20 • Βοηλονάκη Ἐ. 30 • Βούζαλη Θ. 40 • Βούλκα Π. 50 • Βυτανιώτη Ἀ. 40 • Γαλαγάλα Ἀ. 30 • Γάσια Γ. 20 • Γερογιώργη Ἀ. 100 • Γεωργίου Ἰ. 100 • Γεωργόπουλο Ν. 30 • Γεωργόπουλο Π. 30 • Γεωργοπούλου Π. 200 • Γιαννακάκη Ἰ. 20 • Γιαννέλου Ἰ. 30 • Γιαννοπούλου Ν.

10 • Γιατᾶ Μ. 50 • Γιουλουντᾶ Ἰ. & Ἐ. 100 • Γκανασούλη Τ. 20 • Γκανάτσιου Ἐ. 10 • Γκότση Χ. 60 • Γκουντόπουλο Δ. 150 • Γκούτρα Δ. 20 • Γκραικιώτου Ε. 15 • Γούλα Β. 20 • Γραμματικοῦ Ἀ. 100 • Γράτσα Σ. 50 • Γρηγορίου Ἰ. 100 • Γρίβα Μ. 10 • Γρυδάκη Σ. 30 • Γυριτίδου Α. 20 • Γῶγο Γ. 700 • Γῶγου Δ. 100 • Δαμιανοῦ Ν. Ἀ. 25 • Δαουδάκη Κ. 50 • Δασκαλοπούλου Ο. 30 • Δελιατόλα Θ. 70 • Δεληγιάννη Χ. 10 • Δελιέζο Π. 90 • Δημάδη Ἐ. 20 • Δημητριάδου Ε. 25 • Δημητρίου Ν. 20 • Δημητρόπουλο Π. 50 • Δημητροπούλου Ν. 100 • Δημονάσιο Γ. 100 • Διαμαντῆ Μ. 90 • Διαμαντίδου Β. 40 • Διορθόδοξο Κέντρο «Πορευθέντες» 50 • Δούση Θ. 70 • Δρακάκη Μ. 100 • Δρόσου Β. 20 • Ἐβερκιάδη Β. 50 • Ἐλπιδοφόρο Ἰ. 50 • Εὐθυμίου Γ. 250 • Εὐθυμίου Ἰ. 50 • Εὐθυμίου Ο. 60 • Ζαῖρη Σ. 100 • Ζαλακώστα Β. 500 • Ζάμπρα Π. 10 • Ζανιόγλου Ἰ. 100 • Ζάρρου Μ. 100 • Ζαφειρόπουλο Ἀ. 50 • Ζαχαράκη Μ. 100 • Ζαχαράτου Μ. 100 • Ζάχου Α. 500 • Ζουγανέλη Ἐ. 20 • Ζυγούρα Ἀ. 60 • Ζών Ἀ. 40 • Ζωχίου Δ. 50 • Ἡλία Α. 10 • Ἡλιόπουλο Ν. 100 • Ἰσυχαστήριο «ΑΓ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ο ΠΑΛΑΜΑΣ» 25 • Ἰσυχαστήριο «ΟΙ ΑΓ. ΘΕΟΔΩΡΟΙ» 45 • Θεοδωράκη Μ. 30 • Θεοδωράκη Φ. 100 • Θεοδωρίδη Γ. 15 • Θεοδωρίδου Ε. 40 • Θεοδώρου Ἐ. 10 • Θηβαίου Δ. 20 • Ἱεροδιακόνου Ν. Ἀ. 300 • Ἰσπρατόγλου Ἀ. 100 • Ἰωαννίδη Χ. 50 • Ἰωαννίδου Μ. 300 • Ἰωαννίδου Σ. 40 • Κάβουρα Ἰ. 100 • Κακαράτζα Ἀ. 90 • Κακιοπούλου Μ. 100 • Καλαντζάκο Ἀ. 30 • Καλαντζοπούλου Φ. 200 •

Καλάργυρο Δ. 100 • Καλαϊτζῆ Δ. 100 • Κάλδη Ε. 50 • Καλλιγέρο Ἀ. 50 • Καλογεροπούλου Τ. 50 • Καλογήρου Ε. 15 • Καλογιάννη Μ. 20 • Καλοσίτη Ἀ. Ε. 20 • Καλτεζιώτη Ἰ. 100 • Καλυβιώτη Χ. 50 • Καμπεζίδη Ἀ. 100 • Κανδαράκη Ἀ. 100 • Καντᾶ Ν. 50 • Καντιδάκη Ἰ. 50 • Καπέλου Τ. 50 • Καραγεωργίου Ἰ. 20 • Καραδάλη Σ. 50 • Καραθεοδώρου Ε. 50 • Καρακοβούνη Ἐ. 130 • Καραμέττου Μ. 10 • Καραμπαμπᾶ Ἐ. 100 • Καραμπέτσο Γ. 100 • Καραπάπα Μ. 250 • Καρασάββα Μ. 50 • Καρατσιώλη Β. 10 • Καρβουντζῆ Α. 50 • Καρουζάκη Κ. 50 • Καστανιώτη Β. 100 • Καταγᾶ Μ. 20 • Καταχιώτου Μ. 50 • Κατηφόρη Χ. 50 • Κατηχ. Σχ. Ἰ.Ν. Ἀγ. Φωτεινῆς Ν. Σμύρνης 575 • Κατηχ. Σχολ. Νέων Ρόδων Χαλκιδικῆς 170 • Κατράκη Ἀ. 150 • Κατσάνη Β. 50 • Κατσικῆ Χ. 10.200 • Κατσινᾶ Κ. 20 • Κατσιπῆ Κ. 10 • Κατσιρῆ Β. 25 • Κεκάκη Μ. 10 • Κερκύρα Δ. 20 • Κετσιμπάση Σ. 40 • Κηπουρό Χ. 100 • Κληρονόμο Ἰ. 50 • Κοενάκη Ἰ. 500 • Κοκκινοφτᾶ Κ. 12 • Κοκολλάκη Δ. 30 • Κονδύλη Β. 10 • Κονδύλη Ἰ. 50 • Κοντονάσιο Δ. 50 • Κοντοπόδη Ε. 100 • Κοπιτοπούλου Ἐ. 10 • Κοράκη Ἀ. 50 • Κορωνιοῦ Ἐ. 100 • Κοσμᾶ Ν. 20 • Κοτριδῆ Κ. 100 • Κούγια Α. 30 • Κουκορίκου Χ. 25 • Κουλοπούλου Ἐ. 300 • Κουντούρη Γ. 500 • Κουπαράνη Σ. 100 • Κουρεϊλίδου Ἐ. 5 • Κουρεϊλίδου Ἰ. 10 • Κουτονια Π. 50 • Κουτσίκου Κ. 50 • Κουτσογιάννη Δ. 120 • Κουτσόπουλο Σ. 20 • Κουτσουράκη Π. 100 • Κοφινά Φ. 50 • Κρητικό Γ. 250 • Κριαρᾶ - Γρύλλια Φ. 180 • Κυπριωτάκη Κ. 50 • Κυριακόπουλο Π. Β. 30 • Κωνσταντινίδου - Λασκαρίδου Κ. 20 • Κωσταδήμα Γ. 50 • Κώτη Ἀ. 100 • Λαγουδάκη Ε. 140 • Λαζαρίδου Ἀ. 65 • Λάκκα Σ. 600 • Λαμπρινίδου Μ. 50 • Λασπούλα Ε. 20 • Λεβέντη Ν. 20 • Λιάκου Π. 100 • Λιανοπούλου Μ. 50 • Λιανού Ὁ. 300 • Λιάπη Α. 20 • Λοβέρδου Β. 100 • Λουδάρο Ἐ. 100 • Λουζίδου Σ. 70 • Λοῦκο Κ. 40 • Λουκοπούλου Ρ. 500 • Λούμου

- Παναγιωτοπούλου Π. 20 • Λούντζη Α. 300 • Λοῦρο Γ. 150 • Λυμπερῆ Δ. 80 • Μαγκανάρη Α. 65 • Μαθιό Π. 60 • Μακρῆ Ἰ. 20 • Μακρῆ Φ. 300 • Μακροπούλου Ἐ. 100 • Μάλλιανη Γ. 25 • Μάμα Ε. 10 • Μάνεση Ἰ. 70 • Μανίκα Γ. 50 • Μαντέλου Α. 50 • Μαντζακούφα Ἀ. 20 • Μανωλοπούλου Μ. 10 • Μαραγκάκη Ἰ. 50 • Μαργαρίτη Σ. 180 • Μαργέτη Α. 50 • Μαρίνου - Ξάνθου Ν. 150 • Μαρκαντώνη Ν. 15 • Μαστίχη Ἀ. 100 • Μαστοράκη Μ. 100 • Μαστρογιάννη Χ. 40 • Μασσακούλη Β. 70 • Ματσιώτα Ἐ. 40 • Μαυρή Ἀ. 10 • Μαυρίδη Ἀ. 150 • Μαχαίρα Μ. 20 • Μελλάγιου Ἰ. 85 • Μελετιάδου Χ. 50 • Μελιάνο Π. 50 • Μέμμου Ε. 50 • Μηλιώτη Κ. 20 • Μητράκου Ἐ. 15 • Μικρόπουλο Γ. 150 • Μισκῆ Π. 30 • Μιχαηλίδη Ἀ. 50 • Μιχαηλίδη Ἰ. καὶ Κ. 100 • Μιχαλάκη Ἀ. 50 • Μιχαλάκη Α. 30 • Μιχαλάκη Ἐ. 10 • Μίχο Σ. 20 • Μιχόπουλο Β. 20 • Μονή Ἀγ. Παρασκευῆς 100 • Μονή Βηθλεέμ 10 • Μονή Εὐαγγελισμοῦ 10 • Μονή Κοιμήσεως Θεοτόκου Μάκρης 100 • Μονή Παναγίας Πορταϊτίσσης 50 • Μονή Τιμίου Προδρόμου 10 • Μοσχάκη Ἰ. 50 • Μοσχίδου Μ. 300 • Μουστακίδου Δ. 100 • Μπακατσιᾶ Χ. 150 • Μπακομήτρο Π. 50 • Μπαμπαρούση Ἰ. 50 • Μπάμπη Π. 50 • Μπανάκα Ε. 20 • Μπατόγλου Ἐ. 30 • Μπένι Ι. 10 • Μπέλλου Β. 20 • Μπέλλου Σ. 20 • Μπέλλου Σ. 100 • Μπέλλοκα Π. 200 • Μπίκου Φ. 200 • Μπίνα Ἀ. 200 • Μποζόπουλο Κ. 60 • Μπονδούκα Κ. 50 • Μπρονέλη Μ. 60 • Μπούρμα Ἐ. 150 • Μπουτζέλη Ζ. 20 • Μπριόλη Ἀ. 50 • Μυλωνᾶ Μ. 200 • Μυλωνᾶ Σ. 20 • Μωυσίδη Ν. 50 • Νάννου Ε. 50 • Ναό Ἀγ. Νικολάου Ἀσύλου Ἀνιάτων 715 • Ναό Ἀγ. Νικολάου Αὐθ. 75 • Ναό Ἀγ. Παντελεήμονος 200 • Ναό Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου 600 • Νικολαΐδη Ἀ. 10 • Νικολιδάκη Β. 50 • Νταμπάλη Ἐ. 20 • Νταντάμη Γ. 50 • Ντεληῆ Ἐ. 30 • Ξαπλαντέρη Ὁ. 100 • Ο.Χ.Ε.Κ. Βύρωνος 200 • Οικονόμου Μ. 200 • Οικονόμου Ν. 50 • Ὁμάδα Συμπαράστασης Ἱερ/λῆς Αἰγίου 600

• Ὁρφανάκη Ἐ. 60 • Ὁρφανίδη Ἀ. 50 • Παναγιωτόπουλο Γ. 20 • Παναγιώτου Κ. 300 • Παναγιωτουνάκο Γ. Σ. 50 • Παναγοπούλου Ε. 50 • Παναγοπούλου Μ. 10 • Πανόπουλο Δ. 130 • Πανούση Μ. 100 • Παντελιοῦ Μ. 1.000 • Παντζοπούλου Ἀ. 30 • Παντογιού Π. 60 • Παπαβασιλείου Ἀ. 20 • Παπαγαβριήλ Π. 60 • Παπαγατσιᾶ Ε. 20 • Παπαγεωργίου Ἀ. 30 • Παπαγεωργίου Γ. 200 • Παπαδημητράκη Δ. 10 • Παπαδημητρίου Ἀ. 300 • Παπαδιᾶ Μ. 60 • Παπαδόπουλο Γ. Γ. 100 • Παπαδόπουλο Π. 50 • Παπαδοπούλου Ε. 100 • Παπαδοπούλου Λ. 100 • Παπαδοπούλου Μ. 100 • Παπαδοπούλου Σ. 140 • Παπαζάνη Γ. 50 • Παπάζογλου Δ. 20 • Παπαθανασίου Ἀ. 20 • Παπαθανασίου Ἀ. 500 • Παπαθεοδώρου Μ. 20 • Παπαμελετίου Ν. 200 • Παπανικολάου Μ. 20 • Παπαστεργίου Ἀ. 1.000 • Παπασυριοπούλου Β. 50 • Παπασωτηρίου Χ. 20 • Παπαχαρίση Δ. 200 • Παπαχρήστου Ἰ. 300 • Παπαχρήστου Φ. 20 • Παπᾶ Μ. 30 • Παπαρᾶ Ρ. 100 • Παρασκευόπουλο Κ. 50 • Παρασκευοπούλου Ἀ. 50 • Παρδαλιό Ἀ. 20 • Παρίση Π. 190 • Πασακοπούλου Γ. 45 • Πατοῦνα Ἐ. 60 • Πατσακάκη Σ. 30 • Περμαντζῆ Γ. 50 • Περδίκη Ἀ. 150 • Περόπουλο Χ. 50 • Πέτσιο Β. 50 • Πλαστᾶρα Χ. 20 • Πολίτη Ι. 25 • Πολύζου Σ. 100 • Πριγγούρη Κ. 200 • Ράλλη Χ. 15 • Ραφτοπούλου Ἐ. 200 • Ρεκάτα Χ. 50 • Ρηγοπούλου Α. 300 • Ριζάκη Β. 60 • Ρίζου Ἀ. 20 • Ροζάκη Γ. 15 • Ρόζο Π. 20 • Ρουμανιά Σ. 50 • Ρουμπάνη Χ. 100 • Ρουσέλη Δ. 300 • Ρούσου Ἰ. 50 • Σαββουλίδη Μ. 400 • Σακαράκη Ε. 50 • Σακελλάρη Γ. 200 • Σακελληριάδη Π. 550 • Σακισλή Μ. 120 • Σαλονικιό Ἀ. 500 • Σαμαρᾶ Ε. 20 • Σαμιώτη Π. 20 • Σαράφογλου Ἀ. 150 • Σαρδέλη Γ. 50 • Σαρόγλου Λ. 100 • Σάρρα Π. 30 • Σαρτζετάκη Ε. 400 • Σεφερίδου Π. 50 • Σιάχου Μ. 20 • Σιγάλα Ἀ. 250 • Σιγάλα Μ. 50 • Σιδερίδου Μ. 20 • Σίσκο Π. 50 • Σκαμπετζάκη Π. 50 • Σκανδαλάκη Μ. 50 • Σκαρμούτσο Σ. 10 • Σκαφίδα Ἀ. 20 • Σκιαδᾶ Μ. 100 • Σκι-

Άπό τή χειροτονία τοῦ π. Δανιήλ Armonsah Larbi, τήν ὁποία τέλεσε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἄκκρας κ. Δαμασκηνός τήν Κυριακή τῶν Βαΐων (28 Μαρτίου 2010).

κο Ν. 120 • Σκλήρου Ε. 20 • Σκουλουφιανάκη Ε. 100 • Συμυρνή Σ. 100 • Σολανάκη Μ. 115 • Σοῦδατο Ε. 150 • Σουλιώτη Κ. 50 • Σουρδινού Σ. 150 • Σούρλα Χ. 200 • Σουτζόγλου Θ. 50 • Σοφιανό Δ. 600 • Σπανούδη Δ. 200 • Σπηλιωτοπούλου Θ. 20 • Σπυροπούλου Α. 10 • Στάθη Α. 30 • Στάθη Μ. 20 • Σταματάκη Α. 20 • Σταματάκη Σ. 200 • Σταμάτη Α. 25 • Σταματοπούλο Α. 20 • Σταματοπούλου - Ρούσσου Α. 60 • Σταυριανού Α. 10 • Σταυρίδου Μ. 20 • Σταυρόπουλο Ι. 500 • Σταυρόπουλο Π. 500 • Σταυροπούλου Α. 10 • Σταυρουλάκη Σ. 30 • Σταυρουλιδάκη Β. 300 • Στεργίου Β. 30 • Στεργίου Π. 50 • Στρούμπα Π. 20 • Συμεών Ο. 50 • Συμεωνίδου Α. 150 • Σχοδή Απολυτρωτι-

κή Υπ. Θεοτόκου 1.750 • Σωτηριάδη Ι. 100 • Ταμπακοπούλου Α. 50 • Τασιούλη Α. 15 • Τασιούλη Μ. 1.500 • Τελωνιάδου Π. 10 • ΤΕΧΝΑΒΑ Α.Ε. ΑΝΕΕ 300 • Τζογάνη Κ. 100 • Τζουανάκη Ε. 40 • Τομαζιανάκη Μ. 200 • Τσασίδη Ι. 50 • Τουμπίδου Ζ. 10 • Τούμπου Χ. 50 • Τραντά Θ. 10 • Τριανταφυλλιάκη Γ. 40 • Τριανταφυλλιοπούλου Μ. 50 • Τσάβου Μ. 100 • Τσακαγιάννη Π. 100 • Τσακριό Χ. 2.000 • Τσαντήλα - Μόκκα Α. 20 • Τσέκου Β. 10 • Τσιατριή Χ. 50 • Τσικαλάκη Κ. 100 • Τσίπα Ε. 800 • Τσοβού Α. 40 • Τσολλάκη Ε. 100 • Τσολλισού Δ. 10 • Τσουγκράνη Β. 10 • Τσουλουχά Δ. 30 • Τσουτσαϊο Ή. 400 • Τυρταίο Ε. 20 • Φάκλαρη Ι. του Θ. 50 • Φαμέλη Μ. 100 • Φαροπούλου Ε. 40 • Φερμάνη Α. 100

• Φίλιου Α. 140 • Φίλοι Ίεραποστολής Άσπροπύργου 500 • Φούγια Κ. 200 • Φούρλα Ε. 200 • Φώτη Μ. 20 • Φώτη Σ. 20 • Χαιράκη Σ. 40 • Χαμηλοθώρα Κ. 100 • Χαμουρούδη Λ. 200 • Χαντζή Τ. 75 • Χαραλάμπους Π. 20 • Χαραλάμπους Χ. 500 • Χαρβαλάκη Α. 50 • Χάρη Β. 20 • Χαρίτου Σ. 270 • Χάσικο Ν. 50 • Χατζηγεωργίου Μ. 50 • Χατζηπαῖ Μ. 30 • Χατζηρήγα Θ. 30 • Χατζησταυρίδου Α. 50 • Χλίτσιου Κ. 20 • Χολογούνη Ο. 100 • Χριστ. Ένωση «Η ΕΛΠΙΣ» 15 • Ψαθά Α. 50 • Ψαρουδάκη Π. 100 • Ψαρρά Α. 50 • Ψαρρή Μ. 40 • Ψιαχούλια Α. 50 • Ψύχα Κ. 140.

Επιμέλεια: Εὐάγγελος Δ. Ζουρδούμης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

«... Έξ ὀνόματος τῆς Ἐκκλησίας καί διά τήν Ἐκκλησίαν»	2
Ὅρια τῶν ἔθνῶν καί ὄρια στόν Θεό Θανάσης Ν. Παπαθανασίου	3
Νύξεις περί τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῶν ἔθνῶν τῆς Ἀφρικῆς στήν ἀποστολική διάσταση τῆς ὀρθόδοξου πραγματικότητας τοῦ σήμερα Ἐπισκόπου Γρηγορίου Μητροπολίτου Καμερούν	6
Book café ΦΙΛΟΚΑΛΙΑ Ἄθανασία Κοντογιαννακοπούλου	16
Ὁρθόδοξες Μαρτυρίες στήν Κορέα Πρωτ. Ἐλευθέριος Χαβάτζας	18
Ἡ ἀνατολή τοῦ Ὁρθόδοξου Μοναχισμοῦ στή χώρα τῆς «Πρωινῆς Γαλήνης» Ἄγαθὴ Πέκ	20
Πάσχα πάντας ἀγιάζον πιστοῦς ἕνας Παπᾶς	24
Δραστηριότητες τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Κένυας Ἄπό τό Γραφεῖο τῆς Ἱ.Μ. Κένυας	26
Δωρητές Εὐάγγελος Δ. Ζουρδούμης	28

Πάντα τά ἔθνη

ΒΡΑΒΕΙΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ἔτος ΚΘ', τεύχος 114, Ἀπρ.-Μάιος-Ἰούνιος 2010
Τριμηνιαῖο ἱεραποστολικό περιοδικό
ΚΩΔΙΚΟΣ 3536

* Πληροφορεῖ μέ τρόπο ὑπεύθυνο γιά τίς ὀρθόδοξες ἱεραποστολικές προσπάθειες ἀνά τόν κόσμο.

* Ἐνημερώνει πάνω στήν πολύμορφη πραγματικότητα τοῦ κόσμου, πού περιλαμβάνει τόσα ἔθνη μέ ποικίλα προβλήματα καί χαρίσματα.

Ἰδιοκτήτης: Ἀποστολική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος - Ἰωάννου Γενναδίου 14 - Ἀθήνα 115 21.

Ἐκδότης-Διευθυντής: Ὁ Ἐπίσκοπος Φαναρίου κ. Ἀγαθάγγελος, Γενικός Διευθυντής τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἰασιῶν 1, 115 21 Ἀθήνα.

Ἰδρυτής: Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Τίρανων καί πάσης Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος, Διετέλεσε Διευθυντής κατά τά ἔτη 1981-1992.

Υπεύθυνος ἑλης: Ἀρχιμ. Ἀλέξιος Ψωίνος, Διευθυντής Ὑπηρεσιῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Σύνταξη - Ἐπιμέλεια ἐκδόσεως: Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἐπιστολές - Ἐμβάσματα: «ΠΑΝΤΑ ΤΑ ΕΘΝΗ» Ἀποστολική Διακονία, Ἰω. Γενναδίου 14 — Ἀθήνα 115 21 — Τηλ. 210-7272.315 - 317, Fax 210-7272.310.

Συνδρομή γιά 1 χρόνο:

Ἑσπερικοῦ	€ 5
Κύπρου	€ 12
Εὐρώπης	€ 12
Λοιπές χώρες	€ 14
Τιμή τεύχους	€ 1,25
* Γιά τούς φοιτητές καί μαθητές:	€ 2,50

* Ἡ τιμή εἶναι συμβολική. Δέν ἀποσκοπεῖ στήν κάλυψη τῶν ἐξόδων ἐκδόσεως, ἀλλά στήν ὑπεύθυνη διαμόρφωση ἱεραποστολικῆς συνειδήσεως. Γίνονται δεκτές προαιρετικῆς προσφορές γιά τήν ἐκδοση τοῦ περιοδικοῦ.

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Νικόλαος Κάλτζης.
Διεύθυνση: Ἀσκληπιοῦ 10 - 175 64 Π. Φάληρο

PANTA TA ETHNI (All Nations)
Year 29, No 114, Apr.-May-June 2010

The aims of the quarterly magazine "Panta ta Ethni" are:
* To provide information in a responsible way on Orthodox missionary efforts throughout the world.
* To arouse awareness of the multiform reality of the modern world.

Publisher: Bishop of Phanarion Agathangelos, General Director of Apostoliki Diakonia of the Church of Greece.

Founder: Archbishop of Tirana and all Albania Anastasios Yannoulatos. He was editor during 1981-1992.

Editorial Board: Foreign Mission Office of Apostoliki Diakonia of the Church of Greece.

Letters-Remittances: "PANTA TA ETHNI" (All Nations)

Apostoliki Diakonia, 14, Io. Gennadiou St. — 115 21 Athens — GREECE. Tel. ++3210.7272.345.

Subscription for 1 year:

Greece	€ 5
Cyprus	€ 12
Europe	€ 12
Other countries	€ 14

Printed: By Apostoliki Diakonia of the Church of Greece.

Καλλιτεχνική ἐπιμέλεια: Ἀποστολική Διακονία